

HRVAŠKA - Na 3. strani
»Istra, skoraj bolje, da bi bila del Italije«
 Izjave novega ministra za kulturo

KULTURA - Na 10. strani
Gonars: slikar in zdravnik izza žice
 Knjiga o slovensko-italijanskem prijateljstvu

GORICA - Na 13. strani
Po enem dnevu »odgnali« delavce
 Spomeniško varstvo prekinilo rušenje

TRST - Cvitkovič
»Film je film, ne glede na dolžino«

TRST - Franco Frattini na poslovni šoli MIB predaval o Evropski uniji in Balkanu

»Schengen mora ostati«

TRST - TPPZ Pinko Tomažič
Bakle za mir in kulturo sožitja

TRST - Nekdanji zunanji minister Franco Frattini je včeraj predaval na poslovni šoli MIB. Zanimivo srečanje je potrdilo evropsko perspektivo držav Zahodnega Balkana, saj je integracija tega območja v EU-ju eden izmed nujnih izzivov pri izgradnji stabilne in enotne Evrope. Frattini je bil kritičen do postavljanja žičnatih ograj in mnenja, da je potrebna usklajena evropska politika, ki bi preprečila radikalizacijo nekaterih skupin muslimanskih prebivalcev. Destabilizacijo in radikalizacijo tega območja bi po njegovem lahko preprečili z investicijskim in razvojnim zagonom. Predmet predavanja je bila tudi Makedonija, ki bi potrebovala pomoč vseh evropskih držav. Spomnil je na predloge, ki jih je kot evropski komisar predlagal kolegom, a so jih zavrnili z argumentom, češ da še ni čas za tako drastične ukrepe.

Na 2. strani

Franco Frattini

FOTODAMI@N

TRST - Jan Cvitkovič je stari znanec Tržaškega filmskega festivala. Tu je že predstavil marsikateri svoj film, letos pa kar dva: kratkometražni Ljubezen na strehi sveta so selektorji uvrstili v tekmovalni spored festivala, celovečerec Šiška Deluxe pa predvajali v sekciji Žanrska presenečenja. Slovenski režiser se, kot pravi, z enakim veseljem posveča kratkim in dolgim filmom: kot bi prvič stal za filmsko kamero. »Film je film, ne glede na dolžino.«

Na 11. strani

TRST - Tajnik SL zahteva več kontrol na meji
Matteo Salvini v Trstu: politični shod in pretep

Prosta cena 100-
 oktanskega bencina

Na 3. strani

Nova izhodišča
 za vračanje slik v Istro?

Na 3. strani

Med Sovodnjami in
 Faro zgorel tovornjak

Na 13. strani

Trener Krasa Žlogar
 v pričakovanju derbija

Na 18. strani

TRST - Odlok vladne komisarke o prostocarinskih conah

Končno zelena luč za razvoj »novega« starega pristanišča

TRST - Vladna komisarka za Furlanijo-Julijsko krajino Francesca Adelaide Garufi je včeraj podpisala odlok o premestitvi prostocarinske cone v starem pristanišču na druga območja. Ukrep, ki ga je predsednica Dežele Debora Serracchiani označila za zgodovinski dogodek, odpira pot urbanističnemu razvoju starega pristanišča.

Odlok je posledica sklepa, ki ga je v parlamentu predlagal senator Demokratske stranke Francesco Russo. Včerajšnji podpis je omogočilo soglasje krajevnih uprav (tudi občin Zgonik in Repentabor) in državnih ustanov. Vsekakor zgodovinski dogodek za Trst.

DOBERDOB - Plačujejo za peščico programov

Zahtevajo močnejši televizijski signal

TRST - Poslovna šola MIB gostila nekdanjega zunanjega ministra Franca Frattinija

Prihodnost Zahodnega Balkana je v Evropski uniji

Predavanju Franca Frattinija je prisluhnilo veliko poslušalcev

FOTODAMJ@N

INTERVJU - Franco Frattini

»Za begunsko krizo krivo pomanjkanje vizije«

Ob robu včerajšnjega predavanja smo nekdanjemu zunanjemu ministru Francu Frattiniju (FotoDamj@n), sicer pravniku po izobrazbi, postavili nekaj vprašanj. Odličen poznavalec Balkana nam je odmeril pet minut svojega časa, a kljub časovni omejenosti je bil zelo jasen v oceni, da se mora Evropska Unija hitro poenotiti o ključnih ciljih in izkoristiti priložnost za njihovo uresničitev. Komentiral je tudi aktualne mednarodne okoliščine, svoje poglede na prihodnost EU in okaral postavitev bodoče žice na meji s Slovenijo.

Govoriti o širitvi EU v času, ko se na mejah postavljajo žičnate ograje, je malce nenavadno, kajne?

Res nenavadno in nadrealistično. Trenutna situacija ni naklonjena širitvi Evrope. Celotna begunska kriza, ki je Evropo postavila pred resno preizkušnjo, je po mojem posledica kratkovidnosti in pomanjkanja vizije. V teh novih političnih razmerah bi Zahodni Balkan lahko postal lahek plen terorističnih in skrajnih nacionalističnih skupin. To pa vsekakor ni v interesu Evrope. Jaz kot Italijan bi bil zaskrbljen, če bi v bližini imeli enklavo, ki bi bila prepuščena sama sebi.

Je padec schengna v teh razmerah neizogiben?

Srčno upam, da od tega ne bo prišlo. S tem bi se sesul eden od stebrov EU.

Leta 2007, ko je Slovenija vstopila v schengen, sem bil na tem območju. Zdaj, devet let kasneje, me žalosti, da na tem območju postavljajo bodoče žice. Ukinitve schengna bi pomenila velik poraz za vse tiste politike in državnike, ki smo se zavzemali za enoten evropski prostor.

Slovenski premier Miro Cerar je kot rešitev migrantske krize predlagal konkretno pomoč Makedoniji pri nadzorovanju njenih državnih meja. Pomoč predvideva policijsko osebje in opremo. Kaj menite o tem predlogu?

Makedonija je država, ki v tem trenutku potrebuje največ pomoči. Hermetično zaprtje meje med Makedonijo in Grčijo bi lahko bilo nevarno. S tem bi Makedonijo izolirali in pustili lastnim problemom, kar pa za državo, ki je v tranziciji in pred volitvami, ni dobro.

To bi pomenilo tudi osamitev Grčije, kajne?

Seveda. In to ni dobra rešitev.

Kje vi vidite rešitev? Kaj bi pravzaprav voditelji lahko storili?

Če EU želi rešiti problem migracij, azilne politike in beguncev, mora najprej razumeti balkansko dinamiko dogodkov. Voditelji se morajo zavedati, da je stabilnost Balkana v interesu vseh evropskih držav in ne le tistih, ki živijo v njegovi neposredni bližini.

Sanela Čoralič

TRST - Prihodnost celotnega Zahodnega Balkana je v Evropski uniji, se glasi sporočilo včerajšnjega predavanja na poslovni šoli MIB, ki ga je kot častni gost oblikoval nekdanji italijanski zunanji minister Franco Frattini. Odlično obiskano srečanje o Evropski uniji in Balkanu sta organizirala dotična poslovna šola in SEP (Srednjeevropska pobuda), na njem pa je bilo poleg lokalnih politikov in intelektualcev opaziti tudi študente poslovne šole MIB, ki med drugim prihajajo iz različnih balkanskih držav. Zanimivo predavanje je potrdilo evropsko perspektivo držav Zahodnega Balkana, saj je, kot pravi gostujoči predavatelj, integracija tega območja v EU - ju eden izmed nujnih izzivov pri izgradnji stabilne in enotne Evrope.

Predavanje je Frattini začel z aktualnim vprašanjem, kako naj Evropa poskrbi za ponovni zagon. Po njegovi oceni evropski voditelji pri begunski krizi ne bi smeli nabirati političnih točk, ampak bi morali imeti dolgoročno (vsaj desetletno) vizijo, kot so jo nekoč že imeli. Frattinijev zgodovinski spomin je segel do slovitega daytonskega mirovnega sporazuma, ki je prinesel balkansko enklavo šestih držav, z različnimi oblikami suverenosti, obkrože-

no s članicami EU. Kot je ocenil govornik, je bil ta sporazum zgodovinski, ker so ZDA v Evropi prepoznale enakovrednega partnerja, Evropa pa je za balkansko regijo začela iskati političnoekonomsko rešitve. V podrobnosti o tem, zakaj EU ni zmoгла Zahodnega Balkana politično integrirati in ekonomsko stabilizirati, se Frattini ni spuščal, je pa poudaril, da to območje z begunsko krizo postaja vse bolj nevarno stičišče trka velikih sil. Potencialno nevarne države so po njegovem mnenju Makedonija, Albanija in BiH, države torej, ki jih je EU "pustila na cedilu".

Predavatelj je bil v nadaljevanju kritičen do pristopa k begunskemu valu poleti 2015. Postavljanje ograj in drugih tehničnih ovir se mu zdi nesprejemljivo, ukrepati pa bi morali, tako Frattini, že pred leti. Spomnil se je predlogov, ki jih je sam kot evropski komisar med letoma 2004 in 2008 predlagal evropski komisiji. Že takrat je govoril o migrantskih kvotah in okrepljeni prizadevanju proti zlorabam azilnih postopkov (t.i. Asylum shopping). »Absurdno je, ko za politični azil zaprosi maroški, pakistanski ali albanski državljan; državljani držav, kjer je politična situacija dokaj stabilna,« je poudaril Frattini, ki je v tistih letih predlagal tudi sistematsko vodenje vstopno-izstopnega evropskega registra. »Na moje predloge so evroposlanci odgovorili, češ da je še prezgodaj za tako drastične ukrepe,« je povedal predavatelj, ki meni, da je politično-ekonomska kriza Zahodnega Balkana, še posebej BiH, odlična priložnost za radikalizacijo nekaterih skupin bosanskih muslimanov.

In kaj bi EU morala ukreniti na Balkanu? Ker je Zahodni Balkan del evropske interesne sfere, bi EU morala še enkrat prerešati svoj pristop, je prepričan Frattini. Destabilizacijo in radikalizacijo tega območja bi lahko preprečili z investicijskim in razvojnim zagonom. »Če tega ne bo storila EU, bodo to naredile arabske države ali Kitajska,« je špekuliral Franco Frattini in dodal, da je nesprejemljivo, da se osem evropskih držav želi znebiti balkanske prebežniške poti z uvedbo dvoletnega nadzora na notranjih mejah. »S tem ukrepom bi naredili velik korak nazaj. Spomnimo se vesolja, ki so ga prebivalci Gorice in Nove Gorice občutili ob padcu meja«, je retorično zaključil Franco Frattini.

Sanela Čoralič

Zaskrbljeni Erjavec

LJUBLJANA - Brez celovite evropske rešitve begunske krize se lahko zgodi, da bodo na posameznih delih migracijske poti izbruhnile napetosti, lahko tudi na avstrijsko-slovenski meji ali slovensko-hrvaški, sviri slovenski zunanji minister Karl Erjavec. Vodja slovenske diplomacije je ob tem posvaril, da bi morebiten premik migracijskega toka proti BiH imel resne posledice za stabilnost regije. Dodal je, da razume, da imata Italija in Avstrija pripravljene različne ukrepe. Tudi Slovenija jih ima, a minister še vedno upa, da bo sprejeta pobuda premierja Mira Cerarja za zaustavitev neregularnega toka migracij. Predsednik slovenske vlade je v pismu voditeljem članic EU predlagal, da bi ob pomoči Grčiji pri vzpostavljanju nadzora na zunanji meji EU s policijo, tehnično pomočjo in finančnimi sredstvi pomagali tudi Makedoniji, da bi prestregla dodatne nezakonite migracije.

Vzeli bi jim premoženje

KOEBENHAVN - Danski parlament je sprejel spremembe azilne zakonodaje, s katerimi želijo v Københavnu migrante odvrniti od tega, da bi za azil zaprosili na Danskem. Nova zakonodaja med drugim predvideva zasog dragocenosti migrantov, da bi tako plačali za njihovo oskrbo. Migrante bi lahko preiskali in jim zasegli gotovino nad 10.000 kronami oz. 1340 evri, prav tako pa posamezne dragocene predmete, vredne več kot 10.000 kron. Poročni prstani in drugi predmeti s sentimentalno vrednostjo so izvzeti iz tega ukrepa. Nekateri so ta ukrep kritizirali kot preveč drastičen. A vlada je ukrep branila z argumentom, da morajo v nekaterih primerih tudi Danci, ki se potegujejo za socialno pomoč, prodati svoje premoženje. Manjšinski liberalni vladi je uspelo za spremembe med drugim pridobiti podporo protipriseljske Danske ljudske stranke in glavne opozicijske socialdemokratske stranke.

Prosijo za pomoč

ŽENEVA, 26. januarja - Humanitarne organizacije so donatorje pozvale, naj za oskrbo migrantov, ki prihajajo preko Sredozemlja po balkanski poti do severa Evrope, letos namenijo okrog pol milijarde evrov. Polovica od 509 milijonov potrebnih evrov bi bila namenjena pomoči v Grčiji.

Denar bi bil namenjen zatočiščem za migrante, njihovi oskrbi z vodo in financiranju sanitarnih kapacitet.

VATIKAN - Šele drugi iranski predsednik na obisku v Vatikanu

Rohani pri papežu

Rohani vabi investitorje v Iran in obljublja, da se vlada ne bo vmešavala v posle

VATIKAN - Iranski predsednik Hasan Rohani, ki se v teh dneh mudi na uradnem obisku v Italiji, se je v Vatikanu srečal s papežem Frančiškom.

Rohani je šele drugi iranski predsednik, ki se je srečal s papežem katoliške cerkve. Leta 1999 je iranski predsednik Mohamed Hatami obiskal papeža Janeza Pavla II. Iran in Vatikan imata sicer diplomatske odnose sklenjene od leta 1953. Vatikan pa je julija lani sklenjen dogovor o iranskem jedrskem programu med Teheranom in silami sveta označil za pomemben dosežek. Pogovor je trajal okrog 40 minut, ob koncu srečanja pa je Rohani papežu podaril ročno narejeno preprogo iz iranskega mesta Kom in miniaturno knjigo. Frančišek je medtem iranskemu predsedniku podaril medaljo s podobo svetega Martina in izdajo svoje okoljske enciklike.

Rohani je svojo evropsko turnejo začel v ponedeljek v Rimu. Že takoj sta Iran in Italija podpisala prve gospodarske

sporazume po odpravi sankcij proti Teheranu. Da bi privabil tuje vlagatelje, je Rohani poudaril, da je Iran najstabilnejša in najvarnejša država na Bližnjem vzhodu. Na italijansko-iranskem poslovnem forumu je Rohani tujim podjetjem promoviral Iran kot bazo v regiji s 300 milijoni prebivalci in obljubil, da se iranska

vlada ne bo nikoli vmešavala v posle zasebnih podjetij. Precej prahu in ironije je vzbudilo tudi dejstvo, da so v Kapitolskih muzejih v Rimu, kjer so v ponedeljek gostili novinarsko konferenco iranskega predsednika Hasana Rohanija in italijanskega premierja Mattea Renzija, zakrili vse gole umetniške skulpture.

Papež Frančišek je Rohanija tudi prosil, naj moli zanj

ANSA

RIM - Meglena napoved notranjega ministra Alfana

V FJK morda trije centri za registracijo migrantov

ZAGREB - Hrvaški minister za kulturo »Škoda, da Istra ni ostala v Italiji«

ZAGREB - Novi hrvaški minister za kulturo Zlatko Hasanbegović (na sliki) ne mara antifasištev in očitno tudi ne Istre in Istranov, ki so po njegovem preveč antifasišti, v preteklosti pa so bili kritični tudi do Franja Tujdmana. Samo tako si lahko razlagamo njegovo izjavo (prvi jo je objavil hrvaški spletni portal index.hr), v kateri obžaluje, da Istre niso osvobodili anglo-ameriški zavezniki generala Georga S. Pattona, temveč jugoslovanski partizani Liške brigade. »Če bi v Istro prvi vstopil Patton, bi Istra danes bila sestavni del Italije,« je dejal Hasanbegović. Ministrova izjava (z njo bi bila zadovoljna skrajna tržaška desnica), ki jo objavlja dnevnik La Voce del Popolo, je na Hrvaškem sprožila val negativnih reakcij in polemik, še posebej na spletnih portalih.

Kulturnega ministra je vzel v bran vodja stranke HDZ in podpredsednik vlade Tomislav Kararmarko, ki je prepričan, da Hasanbegović glede zgodovine Istre ne misli nič slabega in nima ničesar proti antifasiizmu. Minister po Kararmarkovem mnenju, »ocenjuje le, da je Hrvaška po drugi svetovni vojni padla v suženjstvo jugoslovanskega komunizma.«

Med tistimi, ki niso podprli zaupnice novi Oreskovičevi vladi, je tudi italijanski poslanec iz Pulja Furio Radin. Po njegovem Hrvaška ne potrebuje neke kulturne revolucije, ki jo napoveduje nova vlada, temveč uveljavitev pravne države in učinkovite ukrepe za zajezitev hude gospodarske in družbene krize. Poslanci narodnih manjšin v hrvaškem saboru so različno glasovali o zaupnici novi vladi. Radin je napovedal, da bo v Zagrebu tesno sodeloval s poslanci Istrske demokratske zveze (nekdanje diete), ki so volili proti novi vladi.

RIM - Italijansko notranje ministrstvo v Furlaniji-Juljski krajini načrtuje tri t.i. točke za registracijo migrantov. »Italija bo takšne centre vzpostavila tam, kjer so potrebne, med drugim tudi v deželah na severovzhodu države,« je dejal notranji minister Angelino Alfano. Podrobnosti ni navedel, kot tudi ne možnih lokacij, kar je včeraj sprožilo raznorazna ugibanja in tudi polemike. Slednje je razvnel vodja Severne lige Matteo Salvini, ki je obiskal FJK.

Sicer precej meglena napoved ministra Alfana je spravila v zadrego Deželo Furlanijo-Juljsko krajino. Njena predsednica Debora Serracchiani je namreč večkrat zanikala (to je demantiral tudi odbornik Gianni Torrenti), da Rim načrtuje vzpostavitev takšnih struktur za migrante na meji s Slovenijo in Avstrijo. Alfano je, kot rečeno, potrdil le, da tovrstni načrti obstajajo. »Po posvetovanju z notranjimi ministri EU v Amsterdamu smo skupaj z Avstrijo potrdili našo voljo za sodelovanje v zvezi z begunsko krizo. Načrte v zvezi z žariščnimi točkami bomo nadaljevali,« je dodal notranji minister. Takšne centre menda načrtujejo na območju Trbiža ter v goriški in tržaški pokrajini. Strukture za prvo registracijo beguncev naj bi gostili v nekdanjih vojašnicah, ki jih je na deželno ozemlje na pretek.

Med prvimi je Alfanov načrt rezko zavrnil predsednik Veneta Luca Zaia, čeprav v Rimu sploh ne omenja njegove dežele. »Takšne strukture na severovzhodu Italije niso nobena rešitev. To je tako, kot da bi želeli s prstom ustaviti razpoko v jezcu. Končno je treba ločiti, kdo je v stiski ter kdo je Italijo in Evropo dosegel iz drugih razlogov,« je dejal Zaia.

Center za prvo registracijo migrantov načrtujejo tudi na Južnem Tirolskem in sicer tik ob Brennerju. Novica je sprožila precej negotovanj, kritičen je tudi predsednik bocienske pokrajinske uprave Arno Kompatscher. Na Južnem Tirolskem nasprotujejo morebitni uvedbi mejnega nadzora z Avstrijo, če bi se to zgodilo, je dodal predsednik, bi morala Italija enake ukrepe sprejeti na meji s Slovenijo.

SLOVENIJA Liberalizacija cene bencina s 100 oktani

LJUBLJANA - Slovenija je ena redkih držav, v kateri sta ceni bencina in dizelskega goriva enaki na vseh bencinskih črpalkah po državi, torej regulirani. O njihovi liberalizaciji že dolgo razpravljajo, včeraj pa je Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo predlagal spremembo uredbe o oblikovanju cen določenih naftnih derivatov, s katero bi ceni 95-oktanskega bencina in dizelskega goriva ostale regulirane kot doslej, cene 100-oktanskega bencina in kurilnega olja pa ne več.

Zagovorniki liberalizacije trdijo, da bi to prineslo znižanje cene goriva, na ministrstvu pa so ocenili, da bi liberalizacija dražjega od dveh bencinskih ponudb povzročila sorazmerno majhen izpad javnofinančnih prihodkov (od trošarin) in sicer za približno 0,3 milijona evrov. V objavljenem gradivu ministrstva je namreč zapisano, da »je povpraševanje po motornem 98-in večoktanskem neosvinčenem bencinu cenovno precej neelastično, hkrati pa je motorni 95-oktanski bencin, ki bo še naprej pod regulacijo, dober nadomestek motornemu 98-in večoktanskemu bencinu.«

Pri kurilnem olju pričakujejo, da se zaradi »dokaj konkurenčnega okolja in enostavnega vstopa novih konkurentov končna cena za potrošnike (skupaj s prevozom goriva na dom) ne bo bistveno spremenila, zato tu ne bo prišlo do zaznavnih finančnih učinkov.«

Po predlogu naj bi uredba začela veljati 9. februarja.

SLOVENŠČINA

Sandor Tence

sandor.tence@primorski.eu

Buona sera, dober večer

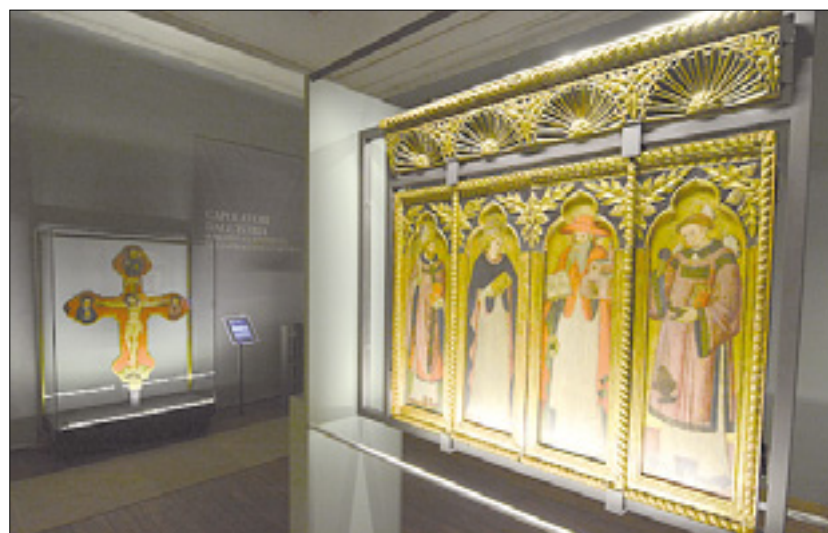
Na nedavni proslavi 60-letnice Zveze slovenskih organizacij v Celovcu je v imenu koroške deželne vlade govoril glavar Peter Kaiser. Večji del svojega nagovora je koroški politik imel v slovenščini. To je naredil iz spoštovanja do slovenskega predsednika Boruta Pahorja, ki je ZSO vročil visoko slovensko odlikovanje, predvsem pa do avstrijskih državljanov slovenske narodnosti in jezika. Ne vem, koliko se Kaiser intenzivno uči slovenskega jezika, tisti, ki so ga poslušali pa vedo povedati, da se je pri branju zelo potrudil. V slovenščini je kdaj pa kdaj spregovoril tudi njegov predhodnik Jörg Haider, ki je bil Slovecem, kot vemo, zelo nenaklonjen.

Ko sem zvedel za Kaiserjev govor skoraj v celoti v slovenščini, sem pomislil na tukajšnje politike in javne upravitelje. Na prstu ene roke lahko prešteješ tiste, ki so se naučili nekaj slovenskih besed, da ne govorimo o tistih zelo redkih, ki so se resno lotili učenja slovenščine. V moji dolgi novinarski poti sem jih spoznal zelo malo. Eden od teh je bil pokojni, nepozabni Giorgio Depangher, po rodu Istran, ki se je lotil prevajanja Prešerna v italijanščino. V spominu imam še Andreo Wehrenfenniga, ki se je tudi v deželno svetlo trudil govoriti v slovenščini. Najbrž bi se še našel kdo, a ostanimo pri teh dveh osebnostih.

Slovenščine niso obvladali niti krajevni voditelji KPI, ki je pri nas črpala polovico glasov, če že ne več, med Slovenci. Kako mučen je bil in je še danes tisti buona sera-dober večer, ki smo ga slišali na srečanjih in pobudah KPI in ki ga še slišimo na javnih prireditvah od politikov, ki ne obvladajo slovenščine. Nekoč sem mislil, da je ta dvojezični uvodni pozdrav znak spoštovanja do Slovencev, danes pa mi slimo, da ni ravno tako.

Riccardo Illy je kot župan Trsta zelo veliko naredil za kulturo sožitja in za Slovence. Meni pa še vedno zveni v ušesih tisti njegov »hvala lijepa«, s katerim se je tistega vetrovnega decembra 1993 na Velikem trgu v hrvaščini zahvalil Slovecem za izvolitev.

Poziv za vrnitev umetnin v Istro

Istrske umetnine v tržaškem muzeju Sartorio

ARHIV

LJUBLJANA - Slovenski Državni zbor je spremenil zakon o vračanju protipravno odstranjenih predmetov kulturne dediščine, ki v domači pravni red v celoti prenaša prenovljeno evropsko direktivo na tem področju. Novela po mnenju vlade prinaša višjo stopnjo varovanja nacionalnega bogastva. Evropska direktiva o vračanju predmetov kulturne dediščine je bila po besedah ministrice za kulturo Julijane Bizjak Mlakar sprejeta, ker se je pokazalo, da postopki vračanja predmetov kulturne dediščine, ki so bili protipravno odstranjeni z ozemlja države članice, niso bili dovolj uspešni.

Poslanske skupine SD, NSi in Združene levice so pozvale vlado k aktivnejšemu reševanju problematike vračanja umetnin, odnešenih iz slovenske Istre v Italijo ob začetku druge svetovne vojne. Dopolnjeni zakon naj bi namreč v sklopu evropske zakonodaje okreplil pogajalsko moč Slovenijo pri tem kočljivem vprašanju.

Po prenovljeni direktivi države članice same določajo svoje nacionalno bogastvo, navedena sprememba pa omogoča, da se varuje celotno nacionalno bogastvo vsake države. Podaljšujeta se roka za vlaganje zahtevkov in preverbo, saj so se doslej veljavni roki izkazali kot prekratki. Osrednji organi držav članic med seboj komunicirajo prek modula informacijskega sistema (IMI) za notranji trg, ki je posebej prilagojen predmetom kulturne dediščine, posedovanje predmeta v dobri veri pa se razširi s podrobnejšo navedbo ravnanja z dolžno skrbnostjo. Takšna odločba po ministrskih besedah zavezuje lastnike oziroma posestnike predmetov k odgovornemu ravnanju pri preverjanju provenience, ki je bilo doslej zelo šibko opredeljeno in podprto. Poleg tega se obdobje poročanja o uporabi direktive podaljšuje s treh na pet let.

SLOVENIJA - Železniška infrastruktura

Dogovarjanje z Avstrijo in revizija stroškov za drugi tir

LJUBLJANA - Slovenske železnice in avstrijske zvezne železnice (ÖBB) se pogovarjajo o možnostih za krepitev sodelovanja na področju železniškega tovornega prometa. Možna je oblikovanje strateškega partnerstva na območju Slovenije, Madžarske, Italije in jugovzhodne Evrope. Slovenske železnice in ÖBB so z namenom okrepitve sodelovanja podpisale tudi pismo o nameri. Namen sodelovanja izboljšati kakovost in izvedbo storitev za stranke ter partnerje iz različnih sektorjev. Ob tovrstnem sodelovanju bi se skrajšali vozni časi in izboljšala izkoriščenost prometne infrastrukture, kot so železniško omrežje, pristanišča in terminali.

Podrobna analiza potencialov, vključno s skrbnim pregledom poslovanja, bo izvedena v prvi polovici leta v sodelovanju z ustreznimi partnerji, nacionalnimi organi in organi EU. Slovenske železnice v okviru strategije do leta 2020 načrtujejo prodor na tuje trge. Generalni direktor družbe Dušan Mes je med trgi, kamor si želijo prodreti, izpostavil balkanske, Madžarsko, severno Italijo in Avstrijo. To bodo poskušali doseči s strateškim partnerstvom.

Direkcija za infrastrukturo v Sloveniji pa je medtem objavila razpis za preveritev ocenjene vrednosti ter vse možne racionalizacije in optimizacije za projekt drugega železniškega tira med Koperom in Divačo. Na možnosti racionalizacije projekta drugega tira Koper-Divača, trenutno ocenjenega na 1,4 milijarde evrov, je sicer pred časom opozorila že Organizacija za ekonomsko sodelovanje in razvoj. Rešitve bi namreč lahko bile cenejše, če bi bil drugi tir zgrajen samo za tovorni promet in ne tudi za potniški, kot je predvideno zdaj.

Po analizah bo tako znana končna rešitev za drugi tir, za izvedbo katerega se je vlada v začetku leta odločila ustanoviti posebno projektno podjetje. Prek dokapitalizacije bodo nato lastniški vstop v podjetje ponudili zasebnim vlagateljem in zalednim državam. Slovenija pa bo imela manjšinski delež. Projektno podjetje bo dobilo koncesijo za izgradnjo in upravljanje tega novega infrastrukturnega objekta ter tudi za izgradnjo in upravljanje dodatnih pretovornih zmogljivosti v Luki Koper in ostalih logističnih zmogljivosti na območju Slovenije.

RIŽARNA - Pobuda TPPZ Pinko Tomažič

Baklada za mir uvod v današnji dan spomina

Sinočnja baklada Tržaškega partizanskega zbora Pinko Tomažič, ki postaja vse bolj občutena in obiskana prireditev, je bila uvod v današnji dan spomina na judovski holokavst. Osrednja prireditev bo ob 11. uri v Rižarni.

Pevke in pevci TPPZ ter drugi udeleženci baklade so se zbrali pred nogometnim stadionom Grezar ter v tišem sprevedu šli v Rižarno. Tu je zbor pod taktirko Pije Cah zapel nekaj pesmi, na sporedu so bile recitacije in govor Rade Zergol, ko je naenkrat zmanjkala elektrika. Zergolova je končala govor brez ozvočenja. Sledilo je polaganje cvetov na kraj, kjer je nekoč stala krematorijska peč in kjer je shranjen pepel žrtev nacifašističnega taborišča smrti. Ne samo spomin, temveč tudi opomin, da sta mir in sožitje neprecenljivi vrednoti.

Danes ob 9. uri bodo na pobudo tržaške kvesture položili venec k plošči v spomin na Giovannija Palatuccija pred tržaškim zaporom. Ob 9.30 bo na pobudo tržaške sekcije združenja nekdanjih deportirancev ANED krenil tihi pohod od zapora do železniške postaje, ob 10. uri pa bodo na postaji položili venec Občine Trst v spomin na deportacije med letoma 1943 in 1945. Odbor za spomenik padlim v NOB iz Škednja, od Sv. Ane in s Kolonkovca prireja ob 10.30 svečanost pri spomeniku padlim v Istrski ulici pri Sv. Ani.

Muzej Revoltella bo danes popoldne prizorišče številnih kulturnih dogodkov, ki si bodo sledili od 15. do približno 20. ure. Najprej bo na sporedu predstavitev publikacije La poesia? ... un tratto d'inchiostru z učenci osnovne šole U. Saba. Ob 16. uri bosta Franco Cecotti in Tristano Matta predstavila knjigo Roberta Steegmanna o taborišču Struthof; ob 17. uri bo na vrsti film Dove portano gli occhi, ob 18. uri predstavitev Knjige Rosanne Turcinovich Giuricin Maddalena ha gli occhi viola, ob 19. uri pa gledališki performans Teatra Interessante.

Prav tako danes bo v gledališču Miela na sporedu dokumentarec Shores of Light (ob 16.30), ob 21. uri pa koncert Davideja Casalija in Elise Frausin s skladbami judovskih glasbenikov, ki so bežali pred nacizmom. V dvorani Cinema dei Fabri bodo ob 16.30 in 21. uri predvajali dokumentarni film Gerharda Schicka Der Klang Worte - Zvok besed (na pobudo tržaškega Goethe Instituta). Vsi dogodki so brezplačni.

Sinočnje baklade za spomin, mir in sožitje se je udeležilo veliko ljudi

FOTO DAMJ@N

TRST - Na ponedeljkovi seji tržaškega občinskega sveta

Štiri ure govorili o smeteh

Slovo občinske tajnice Filomene Falabella - Spomin na Ranieria Ponisa in Annamario Percavassi

Občinski pravilnik o smeteh je bil posodobljen

FOTODAMJ@N

Štiri ure: toliko je v ponedeljek zvečer potreboval tržaški občinski svet, da je izglasoval posodobitve k občinskemu pravilniku o smeteh. Ni šlo za velike posege, občinska uprava se je morala zgolj prilagoditi novim zakonskim določilom, ki bodo s 1. februarjem začela veljati v okviru zakona o uravnoteženju javnih financ, vse to pa na podlagi novih določil na ravni Evropske unije. Pravilnik, ki govori med drugim o načinu zbiranja odpadkov, ravnanju v primeru pasjih iztrebkov, postavitvi zabojnikov in košev za smeti, pogostosti zbiranja odpadkov, čiščenju ulic idr., so kot že rečeno nekoliko posodobili v nekaterih členih, pri čemer so obravnavali tudi dvajset popravkov. Seja se je dejansko zavlekla zaradi zavlačevanja in obstrukcije opozicije, zaradi česar so svetniki npr. skoraj uro časa posvetili vprašanju o tem, kdo mora poskrbeti, da bodo v javnih parkih lastniki psov imeli na voljo vrečke za pobiranje iztrebkov.

Občinski svet se je na seji tudi spomnil dveh pred nedavnim preminulih pomembnih občanov in sicer novinarja in »očeta« zlatega sv. Justa Ranierija Ponisa ter ustanoviteljice tržaškega filmskega festivala Annamarie Percavassi.

V ponedeljek pa bo občinski svet začel z advicijami posameznih odborov o enotnem programskem dokumentu oz. ekonomsko-finančnem načrtu, o katerem bi moral razpravljati in odločiti čez približno dva ali tri tedne.

TRST - Občina
V prvi komisiji razpravljali o analizah v Burlu

Selitev laboratorija za analize iz otroške bolnišnice Burlo Garofolo in nova porazdelitev nalog v luči reforme deželnega zdravstva ne bosta oškodovali tržaške otroške bolnišnice, kvečjemu bosta okrepili njeno središčno vlogo na področjih oskrbe mater in otrok ter zdravljenja spolno prenosljivih bolezni, pa tudi krepitve raziskovalne dejavnosti. To so predstavniki tržaškega zdravstvenega podjetja in bolnišnice Burlo Garofolo dejali članom prve komisije tržaškega občinskega sveta na včerajšnji dopoldanski seji.

Sejo komisije, ki je pristojna tudi za zdravstvo, je sklical njen predsednik Giovanni Barbo (Demokratska stranka), potem ko je napoved selitve laboratorija iz Burla v katinarsko bolnišnico pred dnevi dvignil precej prahu. Seje so se med drugimi udeležili komisar zdravstvenega podjetja Nicola Delli Quadri in generalni direktor Burla Gianluigi Scannapico s sodelavci ter tržaški župan Roberto Cosolini. Predstavniki zdravstvenega podjetja in otroške bolnišnice so svetnikom zagotovili, da se bo na Katinaro selil le tisti del laboratorija, kjer bodo skrbeli za redne analize, medtem ko bodo za analize za nujne primere še naprej skrbeli v Burlu. Poleg tega bodo nekatere druge storitve, kot npr. na področju alergijskih bolezni, osredotočili prav v otroški bolnišnici. Vse to v luči načrta, da se storitve, ki nimajo nujnega značaja, osredotočijo na enem samem mestu, da bi povečali njihovo kakovost.

Bolnišnica bo s tem vključena v deželno mrežo in se ji bo priznala središčna vloga na nekaterih področjih, okrepila pa se bo tudi raziskovalna dejavnost, saj od 18 trenutno zaposlenih tehnikov v laboratoriju jih bo deset nadaljevalo s tem delom, osem pa se jih bo po novem ukvarjalo z raziskovanjem. To so predstavniki zdravstvenega podjetja in Burla ponovili tudi v razpravi s svetniki, pri tem pa niso prepričali vseh, saj je svetnik Zveze leve in znani pediater Marino Andolina ohranil svoje kritično mnenje o načrtu, drugi pa so menili, da bi morali o takih temah razpravljati brez podcenjevanja in pretiravanja.

VENETO - Po petih dneh - konec dirke

Rumeni audi ... počrnel

Trije zlikovci so ga zažgali v noči na ponedeljek v bližini Trevisa - Lov na bandite se nadaljuje

Od hitrega rumenega audija je ostala le nepremična počrnela gmota

ANSA

Nora dirka rumenega audija RS4, ki je pretekli četrtek ušel policijski cestni blokadi na Proseku, se je končala v noči na torek v kraju Onè di fonte v pokrajini Treviso. Trojica zlikovcev ga je zažgala na makadamski cesti v bližini potoka Muson, ki se je - po izjavah preiskovalcev - pogosto poslužujejo krajevni kriminalci.

Nekaj ur potem, ko so drveči avtomobil zadnjič opazili pri Trevisu, so karabinjerji - bilo je okrog polnoči - prejeli klic o požaru. Na kraj so prihiteli gasilci in v nekaj minutah pogasili ogenj. Iz počrnelih razbitin je bilo mogoče ponekod opaziti rumeno barvo, tako so preiskovalci ugotovili, da gre za najbolj iskano vozilo v Italiji.

Razbitine so zasegli, sedaj jih bodo pregledali forenziki, medtem ko se lov na trojico nadaljuje.

TRST - Javni prevozi
Danes in jutri brez openskega tramvaja

Prevozno podjetje Trieste Trasporti obvešča, da danes in jutri openski tramvaj ne bo vozil. Na najbolj strmeh odseku proge bodo namreč odstranili stari jekleni kabel, ki služi od leta 2013, in položili novega. Do tovrstne zamenjave prihaja vsaka tri do pet let, odvisno od obrablenosti kabla. Na le-to vplivajo značilnosti osemsto metrov dolgega strmega odseka, ki šteje devet ovinkov in na katerem je približno sedemsto koles iz litega železa, po katerih teče kabel, čemur je treba dodati še spreminjajočo obremenitev tramvajev in ščitnih voz. Tokrat bodo položili kabel z inovativnimi tehničnimi značilnostmi, ki bi morale omiliti obrablenost. Tramvaj bo v teh dneh nadomestil avtobus št. 2/, medtem ko bo avtobus št. 3 med Trstom in Ferlugi vozil do gornjega odseka Ul. Commerciale.

TRST - Vodja Severne lige se je včeraj mudil v mestu

Po Salvinijevim shodu leteli stoli in palice

Spopad med policijo in demonstranti na križišču med Ul. Roma in Ul. S. Nicolò

FOTODAMI@N

»Lep pozdrav vsem Tržačanom, pa tudi tistim ubogi revežem (it. sfigati) na drugi strani ceste...« Prvak Severne lige Matteo Salvini je s temi besedami zaključil shod v tržaški Ul. S. Nicolò, več desetih privržencev, ki so ga prišli poslušati, pa je bučno zaploskalo in začelo vzklikati na račun 20-30 mladih članov Doma kulture, ki so nekaj desetih metrov proč demonstrirali proti shodu.

To je bil tudi trenutek, ko je prišlo do hujšega spopada med policijo in demonstranti, kot ga ni bilo v mestu že mnogo časa. Ligaše in protestnike je ločevala skupina pripadnikov sil javnega reda. Demonstranti so bili člani Doma kultur oz. gibanja Trieste antifascista e antirazzista (proti fašistični in protirasistični Trst), ki so bili napovedali demonstracijo po mestnih ulicah, med njimi so bili tudi številni anarhisti. Kaže, da so prejeli dovoljenje za shod ob 17. uri na Borznem trgu, kljub temu pa so prišli demonstrirati proti Salvinijevemu shodu. Jasno je bilo, da ne nameravajo samo poslušati, prej nasprotno.

Salvinijev shod je bil ob 15. uri (vodja SL se je sicer prikazal ob 15.30) v baru Ferrari, demonstrante in policiste oz. karabinjerje pa je ločeval prehod za pešce na križišču med Ul. S. Nicolò in Ul. Roma (20 metrov ob bara). Komaj je Salvini zaključil svoj govor in odložil megafon, se je dvignilo splošno kričanje. Po nekaj sekundah je prišlo do stika med policisti in protestniki. Stik se je kmalu prelevil v prerivanje. Policisti v bojni opreми so s pendreki preprečili, da bi protestniki prišli do kavarne, ti pa so policistom odgovarjali s pestmi in brcami. Protestnike so »porinili« več desetih metrov nazaj v Ul. S. Nicolò. Pri tem je prišlo tudi do lučanja večjih palic (ena je zadela v glavo podkvestorja, k sreči brez hujših posledic), jeklen stol nekega bližnjega bara je zletel več metrov visoko. Kaže, da je na tla padel tudi namestnik kvestorja. S kvesture so kasneje javili, da so policisti okrepili, ker so skušali protestniki zalučati dimno bombo proti Salviniju.

Takega dogodka v Trstu niso beležili že mnogo let in vprašanje je, ali je bilo vse to potrebno. K sreči je bilo nazadnje le nekaj lažje poškodovanih policistov, obračun pa bil lahko zelo hujši. Vsaj zaenkrat niso nikogar aretirali.

Dogodek je nazadnje koristil Salviniju, ki je znal zadevo spretno in cinično izkoristiti. Pa vendar. Bo že res, da smo v volilni kampanji in da pravijo, da je zato vse dopuščeno. Politik, ki je v zadnjih letih opustil za prejšnje ligaške kadre značilne parole in se skušal prikazati za zmernega človeka, ki lahko vodi desno sredino v Italiji, bi moral imeti drugačno držo in ne nasedati na provokacije. To velja tudi za drugo stran, kjer bi se morali vprašati, ali in komu sploh koristi tako obnašanje.

Aljoša Gašperlin

Zgoraj: protestnik na tleh. Levo: policisti v Ul. S. Nicolò

FOTODAMI@N

TRST - Salvini obsodil policijske kontrole na meji, češ da so neučinkovite

»Čez mejo vse, kar leze in gre«

Prosilce za azil je treba sprejeti, nezakonite priseljence izgnati - Srečanje z Dipiazzo, a hkrati napad na ministra Alfana - Fedriga kandidat za predsednika FJK

Meja med Italijo in Slovenijo je premalo nadzorovana, čez njo pa prihaja v Italijo vse, kar leze in gre (it. »vengono cani e porci«). Nujne so torej resne kontrole. Prosilce za azil je treba seveda sprejemati, medtem ko morajo nezakoniti priseljenci takoj zapustiti državo. To velja zlasti za Trst, ki »ga je treba vrniti Tržačanom« in ga odvzeti »tistim 4-5 bankirjem, ki se bogatijo na račun občanov«.

To je poudaril državni tajnik Severne lige Matteo Salvini med svojim shodom v Trstu, ki je bil včeraj popoldne v osrednji (in ozki) Ul. S. Nicolò. Pred barom Ferrari ga je pričakalo 100-150 oseb, od katerih so bili mnogi policisti in karabinjerji, številni pa so bili tudi novinarji. Salvini se je prikazal s polurno zamudo v spremstvu poslanca in deželnega tajni-

Salvini je na shodu uporabil megafon

FOTODAMI@N

ka SL Massimiliana Fedrige, s katerim sta bila na kosilu v neki tržaški restavraciji. Tam se je Salvini na kratko srečal z žu-

KRAS - Tajnik Severne lige Matteo Salvini

»Zapreti mejo!«

Obiskal je mejni prehod Lipica in bencinsko črpalko v Sloveniji

Zgoraj Salvini s svojimi predčeljem, ki ga je priseljenec pustil pri Banih; levo rokovalje z vojakinjo na nekdanjem mejnem prehodu pri Lipici; spodaj posnetek cene dizelskega goriva na slovenski bencinski črpalki

FOTODAMI@N

Matteo Salvini je začel svoj obisk v tržaški pokrajini na Krasu. Vodja poslanske svetniške skupine Severne lige Massimiliano Ferluga in drugi strankarski pristaši so ga najprej popeljali na območje nekdanje Trbiške ceste pri Banih, kjer so po travnikih in ogradah ob cestišču razmetana oblčila, obutve in drugi predmeti. Tam jih puščajo priseljenci, ko prispejo, nezakonito, iz Slovenije v Italijo.

Salvini je že tam začel besedno udrihati nad rešetasto mejo, svoje nasprotovanje sedanji politiki »odprte meje« italijanske vlade in »ministra za invazijo« Angelina Alfana pa je še poostрил na nekdanjem mejnem prehodu Lipica. Takrat ni bilo tam italijanskih policijskih organov, ki bi morali - po Salvinijevem prepričanju - nadzorovati prihode tujcev v Italijo. »Mejo bi bilo treba zapreti, da bi se zavarovali pred navalom priseljenecv,« je zahteval.

Zahvaljujoč se prav odprti meji pa se je lahko sprehodil do bližnje bencinske črpalke na slovenski strani in tam s tablico posnel »ceno« dizelskega goriva, manj kot evro na liter. Cenejši bencin je bil povod za nov, dvojni besedni napad: na italijansko

vlado, ker zaradi navijanja trošarin onemogoča italijanskim voznikom, da bi točili gorivo po nižji ceni, pa tudi na Slovenijo, ker z nižjo ceno izvaja na obmejnem pasu »nelojalno konkurenco«.

Po vrnitvi v Italijo ga je pričakalo »presenečenje«. Pred nekdanjim mejnim prihodom ga je pričakala policijska izvidnica in enota italijanske vojske, ki zadnje tedne pomaga pri nadzoru meje. Salvini, ki se je bil malo prej »znesel« nad varnostnimi organi, jih je pozdravil, se nasmehnil in odhittel v Trst. (mk)

javno podprl notranji minister in vodja stranke NCD Angelino Alfano, ki pa ga je Salvini včeraj javno ošvrknil, češ da spodbuja prihod ilegalnih migrantov. Povedal je le, da je ime kandidata zadnji problem, ker je na prvem mestu volilni program. Kar zadeva prihodnje deželne volitve, bo za predsednika kandidiral Fedriga, je dodal vodja Severne lige.

Kaj mora biti na programu, je Salvini dal razumeti na shodu. Trst potrebuje ponovni razvoj, je dejal, saj je vse v zastoju. Nujno je okrepiti varnost, izboljšati zdravstveni sistem, izgnati nezakonite priseljence, sprejemnih centrov ne smemo sploh upoštevati. Skratka, skrbeti je treba za prihodnost mladih Italijanov in Tržačanov, je še povedal Salvini, ne pa uvažati teroristov. (ag)

panskim kandidatom Roberto Dipiazzo, o kandidaturah za tržaškega župana pa nato ni hotel govoriti. Dipiazzo je namreč

NABREŽINA - V okviru čezmejnega projekta dobre prakse

Beseda »povezala« šoli iz Nabrežine in Celovca

V okviru čezmejnega projekta dobre prakse Beseda povezuje prijateljstvo združuje, je izmenjava učiteljev med osnovno šolo Virgila Ščeka iz Nabrežine, šolo Bežigrad iz Ljubljane in dvojezično šolo v Celovcu že več kot potrjena. Tokrat je potekal pouk v slovenščini v Celovcu, na Ljudski šoli 24.

Učiteljica Mirjan Mikolj je učenecem višjih razredov osnovne šole v Avstriji predstavila učne enote iz bralne pismenosti.

Besedišče in dialogi v slovenskem jeziku so bili povezovalna nit skozi celotno vsebino. Učenci so bili spodbujeni k pravilni rabi slovenskega jezika, hkrati so tudi uporabljali in primerjali besede v obeh jezikih: v slovenščini in nemščini. Ena od učnih ur je bila posvečena tudi parlamentu učencev - tako imenovanemu šolskemu parlamentu.

Učenci iz Celovca so pred tem vadili nekaj pesmi za Afriko v akciji nabirke

za Angolo. Poleg tega se pripravljalo za jubilejno 25. leto obstoja.

Dvojezično Volksschule 24 obiskuje 131 učencev, kar je največja dvojezična osnovna šola na področju (upoštevajoč tudi, da je osnovna šola v Avstriji sestavljena iz štirih razredov in ne petih kot pri nas). Ravnatelj Edi Oraže je seveda zadovoljen. Tudi število učencev, ki se je opredelilo za slovenski jezik, je skoraj popolno, kar šoli dobro kaže.

Projekt s slovensko manjšinsko šolo v Nabrežini in osnovno šolo Bežigrad iz Ljubljane je dobra izkušnja povezovanja, kajti tu so prisotne tri različne rabe slovenskega jezika, začenši že z izgovarjavo in naglašanjem besed. Združeni smo isto jezikovno družino skupnega materne slovenskega jezika.

Ravnatelj Edi Oraže in ravnatelj nabrežinske večstopenjske šole Marco Jarc sta se tudi pogovarjala o konkretnih izmenjavah učencev, skup-

nih pobudah in skupnega prebivanja, tudi v Sloveniji. Ravnatelj Jarc želi razširiti sodelovanje tudi na višjo stopnjo tako v Nabrežini kot v Celovcu.

Volksschule 24 je druga avstrijska dvojezična šola, s katero sodeluje nabrežinsko ravnateljstvo: poleg Nabrežine je z avstrijsko Koroško »povezana« tudi celodnevna šola 1. maj 1945 iz Zgonika, ki sodeluje s šolo v Železni kapli in prav v tem tednu bo na sporedu dnevno srečanje na Jezerskem v organizaciji OŠ Preddvor.

Z leve: Edi Oraže, Heinz Nečemer in Marco Jarc

O tako pomembnem sodelovanju in razvojih so govorili ravnatelji treh sodelujočih šol: Edi Oraže (Celovec), Heinz Nečemer (Železna kapla) in Marco Jarc (Veš Nabrežina). (mm)

Učna ura na dvojezični Ljudski šoli 24 v Celovcu

BOLJUNEC - Skupina 35-55 jutri

Z Jasno Tuta po Francoski Polineziji

Skupina 35-55 SKD France Prešeren iz Boljunca prireja jutri ob 20.30 v društveni dvorani občinskega gledališča potopisno predavanje Jasne Tuta, ki bo udeležence popeljala v sliko in besedi v Francosko Polinezijo. V ta daljni, za mnoge sanjski kraj, se je Jasna podala z jadrnico. Z Rickom sta namreč odpotovala iz mehiškega mesta La Paz in po 32 dneh jadrnanja po Pacifiku dospela na 5556 km oddaljen cilj, otok Hiva Oa.

Pogumna Sesljančanka, ki živi na jadrnici že šest let, se je za nekaj mesecev vrnila domov in predstavila svojo knjigo Moj svet sredi oceana. Poleg tega pa je pripravila tudi zanimivo predavanje, s katerim nazorno in privlačno opisuje svoja doživetja na oceanu, zanimivosti krajev in njihovih prebivalcev ter radosti in skrbi vsakdanjega življenja. Jasna je svoje sanje uresničila, udeležencem večera pa je ponujena priložnost, da jih lahko podoživijo.

TRST Tečaji slovenščine Bora.la

V družbi, ki jo vedno bolj zaznamujeta preknost in brezposelnost, je izmenjava mnenj in znanja nujno potrebna. Zadruga Bora.la si je omislila vrsto tečajev z različnimi vsebinami. Glavni cilj je posameznikom nuditi raznoliko strokovno podlago in jim tako pomagati, da na delovnem področju polnopravno izkoristijo ves svoj kreativni potencial.

Od petka 29. januarja dalje bo vsak petek od 18.45 do 20.45 Sara Matijacic vodila tečaj slovenskega jezika in kulture. Predvidenih je 10 srečanj. Organizatorji vabijo k udeležbi tudi starše, ki imajo otroke v slovenskih šolah, saj bodo lahko tako pomagali svojim malčkom pri pisanju domačih nalog.

Na voljo bo še cela vrsta drugih tečajev. Vsi bodo potekali na sedežu Bora.la (Salita al Promontorio 11). Vse informacije posreduje Facebook stran IperCorsi di Bora.la ali e-mail naslov e.ronchin@bora.la.

slovensko
stalno
gledališče

RDEČI PROGRAM

AGRFT, Gledališče Glej
Simona Semenič

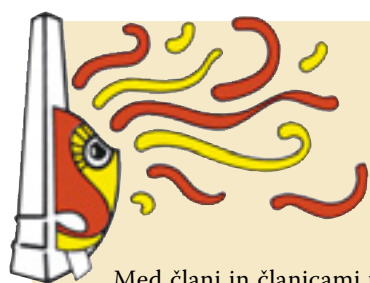
1981

režiserka: Nina Rajič Kranjac

DANES - sreda, 27. januarja, ob 20.30
v Veliki dvorani SSG
z italijanskimi nadnapisi

Blagajna SSG: +39 040 2452616
(od pon. do pet. 10.00-15.00)
www.teaterssg.com

KRAŠKI PUST - Priprave v polnem teku

Kolonjo zasedli irski palčki v ritmu ... country glasbe

Med člani in članicami pustne skupine Tutti col cales iz tržaške četrti Kolonja vlada pustno vzdušje pravzaprav celo leto. Od Kraškega pusta na Opčinah, sprevodov v Sovodnjah in Trstu do poletnega pustnega praznovanja v Gradežu zabavi ni videti konca. Takoj na začetku jeseni pa že pade nova zamisel in vse se spet začne. »Že od septembra vadiamo country plese ob melodijah irske glasbe v okviru plesne šole Dusty balls, pod vodstvom vzgojiteljice Veronike. Dogajanje okoli voza bo torej res živahno, ker velika večina izmed nas bo na sprevodu ves čas plesala. Voz pa smo začeli pripravljati novembra,« je z razigranim nasmehom povedal Edi Sabba, duša kolonjske skupine.

Ustavimo se za trenutek: country plesi in irska glasba? Točno ste prebrali. Vsekakor pa tako ali tako vsi vemo, da je za pustni čas vse mogoče in se lahko med sabo spojijo tudi taki elementi, ki se zdijo na videz nerazdružljivi. Kolonjo oziroma bivšo garažo prevoznikega podjetja v Valmauri, v kateri pripravljajo vozove vse mestne skupine tržaške občine, so tako skoraj v celoti zasedli zeleni

palčki. Njihova pot je bila kar dolga, saj so prišli iz daljne Irske ali bolje iz zakladnice irske mitologije. Irski palček Leprechaun, kot pravi tradicija, sedi na koncu mavrice in čuva lonca z zakladom. Čez dan izdeluje in popravlja čevlje, vile ga naravnost obožujejo in so z njim v odličnih prijateljskih odnosih. Sicer pa se Le-

prechaun odlično sklada s pustnim razpoloženjem, saj zelo rad zganja šale in je zelo zabaven, samotarski naravi navkljub.

Neutrudljivi pustarji so na večer, ko sva jih s fotografom obiskala, razpravljali, kako naj pobarvajo palčkove oči. Ima modre oči? Rjave? Ali kake druge barve? Do končne

odločitve sicer (v tistem trenutku) niso prišli, debata pa je bila priložnost za številne anekdote in vesele spomine. Smeha je bilo na pretek. Morda k temu pripomore tudi dejstvo, da v skupini sodelujejo pripadniki različnih generacij. »Recimo, da ima najmlajši približno 11 let, najstarejši pa nekaj čez 70. Po navadi nas je v sprevodu približno 50. Letos nas bo verjetno nekaj manj, ker je pust relativno zgodaj in se torej marsikdo ni uspel ustrezno organizirati,« je pripomnil Edi Sabba.

Vsaj navidezno pustni skupini s Kolonje nič ne mora skvariti načrtov: »Važno je, da se med sabo dobro imamo in da se zabavamo.« Optimizem in borbenost Ediju Sabbu ne manjkata, med drugim namreč tudi poje s Tržaški partizanskim pevskim zborom Pinko Tomažič. Rad se ukvarja z najrazličnejšimi dejav-

Pustna delavca »pripravljata« ogromnega palčka Leprechauna

FOTODAMJ@N

Vse pustne rekvizite je treba pobarvati FOTODAMJ@N

več fotografij na
www.primorski.eu

Vesna Pahor

FILM - Senator Nereo Battello o pokojnem režiserju

Scola je imel rad Gorico

GORICA - »Ettore Scola se je rad zadrževal v Gorici, ni prihajal samo zaradi sodelovanja v žiriji nagrade Sergio Amidei.« Odvetnik Nereo Battello, bivši senator in dolgoletni predsednik društva Sergio Amidei, ki vsako leto julija prireja italijanskemu scenaristu posvečeno nagrado za najboljši scenarij, je bil res prizadet, ko ga je doletela vest o Scolovi smrti. Z njim se je namreč pogovarjal le nekaj dni pred tem, seveda o italijanskem političnem dogajanju in usmerjenosti Demokratske stranke ... »Ettore je bil vseskozi povezan s stranko, vse od takrat, ko se je še imenovala Komunistična partija Italije,« senator Battello pa je bil idealen sogovornik, ker je na listi iste stranke bil svoj čas izvoljen. »Očaral sta ga predvsem Pietro Ingrao in njegova reformistična vizija, sicer pa je dogajanje v stranki sledil od zunaj v pričakovanju srečnih razpletov. Zavezan je ostal povojni viziji reforme italijanske družbe, v sklopu leveice pa ni nikoli zapadel sektaštvu.«

Ettore Scola je izviral iz okolice Avellina, a je zrasel v rimskem filmskem okolju, kjer je spoznal tudi velikega scenarista italijanskega neorealizma Sergia

Režiser Ettore Scola (1931-2016), spodaj posnetek iz njegovega filma Una giornata particolare, levo goriški odvetnik in bivši senator Nereo Battello

Zavezan je ostal povojni viziji reforme italijanske družbe, v sklopu leveice pa ni nikoli zapadel sektaštvu.

Amideia. Amidei se je rodil v Trstu, njegova mati pa je bila iz rodbine Bartolomei iz Solkana pri Gorici. »O njem je Scola pripovedoval, da je bil po temperamentu vzkipljiv in nepredvidljiv. Tak je bil v žiriji nagrade Amidei tudi Mario Monicelli, s katerim ni bilo lahko komunicirati, Ettore pa je bil drugačen, v nekem smislu bolj pedagoški.«

Scola je s svojimi filmi spremljal razvoj italijanske družbe in njegova filmografija je obsežna. »V pogovorih pa ni omenjal le svojih velikih filmov, kot sta po mojem predvsem *Una giornata particolare* ali *C'eravamo tanto amanti*, pri srcu je imel tudi vse druge in iz vsakega črpal teme za pogovor. Bil je zelo izobražen in razgledan intelektualec, ki je poznal kulturo pogovora in se na dogajanja kot tudi na vsakdanost večkrat odzival skoraj z britansko ironijo.«

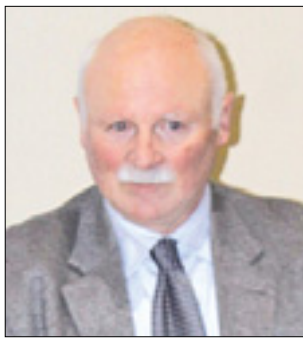
Scola je pred skoraj petnajstim leti opustil režijo, čeprav je v vlogi avtorja skupaj s hčerkami leta 2013 posnel *Che strano chiamarsi Federico*. »Vedel je, da je bolje nehati ob pravem času, a nikoli ni o filmu prenehal govoriti. In v pogovoru so prihajali na dan spomini na otroštvo, rodna Kampanja, učna leta v Rimu, sodelovanje pri reviji Marc'Aurelio in vse njegove bogate filmske izkušnje.« Odvetnik Battello ga bo v kot sogovornika in dragocenega sodelavca pogršel.

Z odvetnikom Nereom Battellom se je pogovarjal Aleš Doktorič

ZANIMIVO - Zgodovinar in diplomat Šumrada Si je Napoleon polnil žepe na račun idrijskega rudnika?

LJUBLJANA - Dr. Janez Šumrada je na predavanju *Napoleon Bonaparte in Rudnik živega srebra Idrija*, ki je potekalo v knjigarni Modrijan v Ljubljani, postregel s kar nekaj spregledanimi in še nepoznanimi zgodovinskimi dejstvi. Številnemu zbranim občinstvu je razkril zanimivo dogajanje okrog idrijskega rudnika in predstavil zakulisni spopad za nadzor nad njegovo dobičkonosno proizvodnjo med trikratno francosko okupacijo. Francozi so slovenske dežele in z njimi Idrijo ter idrijski rudnik zasedli prvič leta 1797, zatem znova 1805/6 in med Ilirskimi provincami (1809–1813). Uradno zgodovinske pisarje vse do sedaj beležilo, da je bila celotna zaloga takrat pridobljenega živega srebra zaplenjena v imenu francoske države, Šumrada pa tem podatkom oporeka, saj naj bi na podlagi dokumentov in zasebnih pism, ki jih je odkril v francoskih državnih in privatnih arhivih, prišel do ugotovitve, da je domala celotna vsota pristala v privatnih rokah Napoleona in nekaterih njegovih najbližjih generalov. Šumrada tako navaja podatke, da so Francozi že ob prvi zasedbi Idrije prišli do ogromnih zalog živega srebra, ki ga Avstrijcem ni uspelo do časa evakuirati. V skladiščih je bilo tako deponiranih kar 160 ton živega srebra in 4.5 ton cinabarita, kar naj bi bilo na borzi v Amsterdamu vredno skupaj 5.5 milijona takratnih francoskih frankov. (Kot primerjavo je predavatelj dejal, da je luksuzno stanovanje v centru Pariza tiste dni stalo 15.000 francoskih frankov.) Zaradi želje po hitrem zaslužku naj bi Napoleon s svojo tovaršijo za celotno zalogo na borzi iztržil »le« tri takratne milijone. Šumrada je predstavil tudi potek podkupovanj, tok prodaje na borzi, natančne zneske ter imena in priimke praktično vseh večjih udeležencev te finančne malverzacije. V nadaljevanju je predstavil še podobno raboto leta 1805/6 in v času Ilirskih provinc.

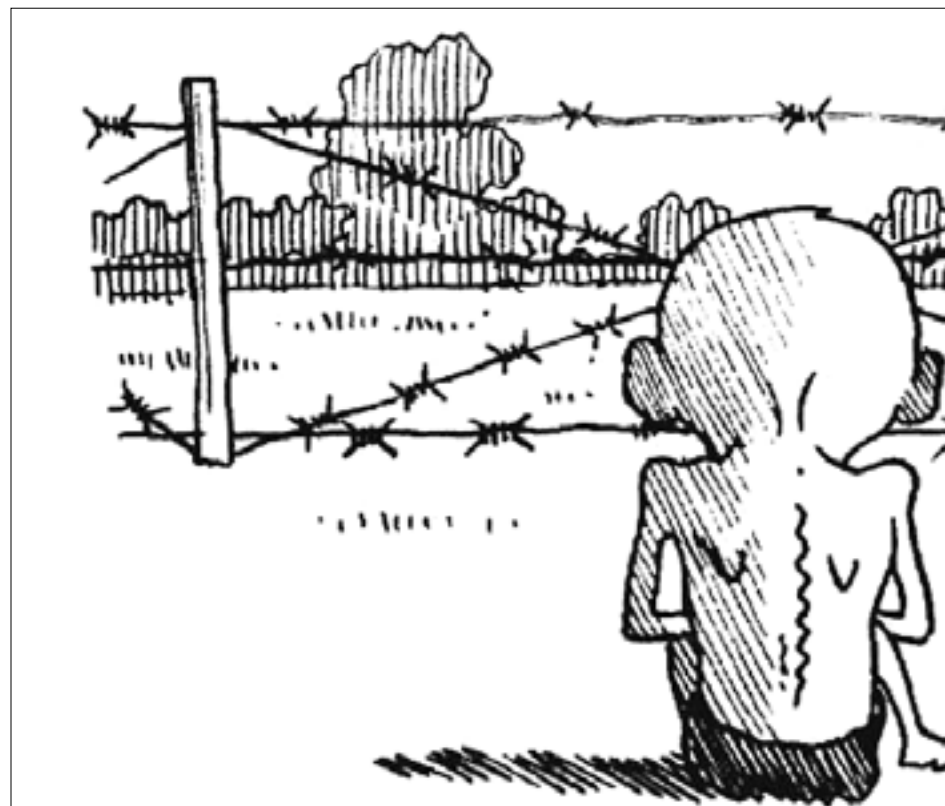
Dr. Janez Šumrada (1954) je bil najprej zaposlen kot raziskovalec za starejšo zgodovino Slovencev na ZRC SAZU in univerzitetni profesor na univerzah v Ljubljani in Mariboru, nato pa se je karierno zapisal diplomaciji novonastale slovenske države. Pri tem je opravljal dela na ministrstvu za zunanje zadeve in v zunanji diplomatski službi, kjer je bil med drugim veleposlanik v Franciji, Kneževini Monako in pri Organizaciji združenih narodov. Dr. Janez Šumrada na temo Napoleona in idrijskega rudnika pripravlja knjigo, ki naj bi izšla v letošnjem letu.

Dr. Janez Šumrada ROŠA

DAN SPOMINA - V taborišču Gonars je bil zaprt tudi ...

Prijateljstvo »i

Album 1942-43

i disegni del campo di concentramento di Gonars Collezione Cordero A cura di Paola Bristot

Platnica knjige Album 1942-43, v kateri so zbrane slike Nikolaja Pirnata, desno avtor članka - v Trstu rojeni zgodovinar Boris M. Gombač - in Moni Ovadia na sobotnem odprtju razstave

ELENA TUBARO

SAN VITO AL TAGLIAMENTO - V soboto se je v kraju San Vito al Tagliamento na skrajnem zahodnem robu dežele zgodil dogodek, ki bi bil lahko v ponos vsakemu večjemu mestu Furlanije - Julijske krajine. Kot je poudaril župan Antonio di Bisceglie, sta otvoritveni seminar o italijanskih koncentracijskih taboriščih in kasnejše odprtje razstave *Iz za žice* zelo pomembna dogodka, ki ju je občina posvetila dnevu spomina na holokavst. Vzrok, da so se tega datuma spomnili z omembo interniranih Slovencev in ne na primer preganjanih Judov, gre pripisati bližnjemu taborišču Gonars, ki se ga – tudi zaradi ponarejanja zgodovine – nihče več ne spomni. Žal se je pred grozo, ki jo Evropi napovedujejo vojne in migracije, naš kontinent, kot leta 1941, znašel povsem brez orodij, s katerimi bi se lahko izognil Aftermathu, ki vedno sledi nesposobnosti politike in njenemu uklanju totalitarizmu. Ker premoremo danes še svobodo pisane besede in se zaenkrat še lahko brez skrbi sklicujemo na človekove pravice, se nam zdi, da živimo v srečni sedanosti. Vendar nam analiza preteklosti pove, da se krizam vseh vrst ne moreš kar prilagoditi, ampak, da si mora vsak posameznik za to srečo tudi prizadevati. Nižanje ravni demokracije in njeni sloj svoje zadnje bitko za preživetje, medtem ko konservativne ideologije izpodjedajo že dosežene standarde laičnega življenja. Nemoč politikov pred epohalnimi premiki ljudstev govori o nesposobnosti razumevanja novega kolonializma, ki ustvarja tragedije in pušča za seboj koncentracijska taborišča in na milijone mrtvih. Ko se enkrat začne klavnica, je že prepozno, in ko se enkrat uveljavi volja elit, da bodo za profit plačali mali ljudje, smo že vsi v vrsti za potencialne lagerje in posledične krematorije.

Zgodovina v teh primerih lahko pomaga le posredno. Zgodi se, da nekdo javnosti verodostojno prikaže polpretekle trpljenje marginalnih skupin (Judji, Slovani, Sinti, istospolni itd.) in da nekdo verodostojno razloži mehanizme uvajanja totalitarizma, pa se bo večina izmed nas še vedno sklicevala na svojo izkušnjo in na lastni trenutni interes. Meja med varnostjo (strah, grožnja) in humanitarnostjo (ljubezen, empatija, sočutje, vzgoja) se ob primerih masovnega trpljenja zelo hitro premika. Argumente humanosti moramo podkrepiti z znanjem, s spominjanjem na pretekle tragedije in na to, da smo lahko tudi mi v vrsti za naslednji pogrom. O tem govorijo angažirani novinarji, umetniki, pesniki, slikarji in ljudje, ki jim je mar. To naj bi se dogajalo danes, dogajalo se je – realno in s pravimi žrtvami – pol stoletja nazaj.

O tem govorita razstava in Bristot iz beneške univerze, kraju San Vito ob Tilmentu. Avla enkratno zgodbo, ki se je spleterniranim slovenskim slikarjem rišnim zdravnikom Mariom vpljenju v taborišču posvetil nek v znak razumevanja in hvaležni

Ko se enkrat začne klavnica je že prepozno, in ko se uveljavi volja elit, da bodo za profit plačali mali ljudje, smo že vsi v vrsti za potencialne lagerje in posledične krematorije.

čarjev«. Cordero je vsa dela sprejela ki jih je Bristotova s komentarjem vrenca.

Nikolaja Pirnata (Idrija 1905) ki so z drugimi slovenskimi in fašizma in nacizma. Teh v Slov njih je prihajalo s študija v Pariju. Vsak je na svoj specifični način so grozile Evropi, in na nevarnostni prevladujočih fašizma in na njenjem mape o Don Kihotu (1924) umetnosti, ki se bori za vrednotovanju. Groteskna, režeča maska ti skrito, torej žalost pred neizbežnost v slovenski politiki so pisatelj (Kocbek), pesniki (Kosor) gi vidni člani naprednih misli, izmu zaznali narodovo ogroženje prilagajanju klerikalcev ideološki poživžgal nad bodočnostjo ma

Po napadu na Kraljevino dilo prav to. Če pustimo ob strani de in se omejimo na Slovence nas obravnavali prav tako, kot vence so razdelili med tri okup

Roša

DOBERDOB - Skupaj z goratimi občinami zahtevajo močnejši signal

Plačujejo za peščico televizijskih programov

V doberdobski občini imajo velike težave s televizijskim signalom, ki je prešibek, da bi občani lahko spremljali vse kanale, ki jih dandanes ponuja digitalna televizija. Največ problemov imajo v Dolu, kjer se na televiziji prikazujejo le prvi, drugi, tretji program državne mreže RAI in še kak zaseben program, tako da je ponudba odločno nepopolna. Podobne težave imajo tudi Jamljah in na Poljanah, kjer je signal močnejši, vendar ne dovolj, da bi bilo mogoče spremljati tudi vse ostale kanale. Tudi v Doberdobi pogrešajo cel kup televizijskih programov, zaradi česar se marsikateri domačin občasno pritožuje tudi občinskim upraviteljem. Ravno zaradi tega se je uprava z županom Fabiom Vizintinom odločila, da na dnevni red današnjega zasedanja občinskega sveta vključi tudi osnutek resolucije, s katero zveza goratih občin in uprav Uncem (Unione nazionale comuni comunità enti montani) poziva parlamentarce, naj posežejo pri družbi RAI Way za okrepitev televizijskega signala - tudi v luči spremembe pri plačevanju naročnine televizije RAI.

Čeprav se nahaja na nizki nadmorski višini, lahko doberdobsko občino obravnavamo kot gorato. »Podobno kot številne gorate občine imamo tudi v Doberdo-

bu velike težave z vidljivostjo televizijskih programov. V nekaterih predelih občine ni videti programov družbe Mediaset, v drugih niti tistih, ki spadajo pod državno televizijo RAI. Številni domačini se pritožujejo, saj redno plačujejo naročnino za televizijo RAI; to še toliko bolj velja letos, ko bomo naročnino plačevali skupaj z raču-

Televizijski dnevnik slovenskega sedeža RAI (zgoraj), oddajnik na Debeli griži (desno)

BUMBACA

GORICA - Občina Božo Tabaj: »Odbornik, odstopite!«

B. Tabaj

F. Del Sordi

»Če niste sposobni doseči, da v zbirnem centru za odpadke v Štandrežu, namestijo dvojezične napise, potem je bolje, da odstopite z odborniškega mesta.« Občinski svetnik stranke Slovenske skupnosti Božo Tabaj je med ponedeljkovo sejo goriškega občinskega sveta ostro nagovoril odbornika Francesca Del Sordija. »Zbirni center so odprli že med lanskim poletjem. Takrat so obljubili, da bodo poskrbeli za slovenske napise, vendar tega še niso storili. Odgovornost nosi odbornik, ki bi moral odstopiti,« je dejal Tabaj, medtem ko je Del Sordi zagotovil, da podjetje ISA rešuje zadevo in da bo v kratkem poskrbelo za slovenske napise. Tabaj je spregovoril tudi o zaprtju pošte v Štandrežu, za ponovno odprtje katerega se občinska uprava ne namerava angažirati, ker zveza ANCI ne bo finančno podprla priziva na deželno upravno sodišče. »Po mojem mnenju ne gre za selitev urada, temveč za njegovo zaprtje. Zato bi bilo treba zahtevati tudi ponovno odprtje poštne uradov v Pevni in Podgori,« je poudaril Tabaj na zasedanju občinskega sveta, na katerem so z glasovi večine odobrili konvencijo z občinami Dolenje, Števerjan in Sovodnje za izračunavanje plač zaposlenih za obdobje 2016-2017. (dr)

Tudi Vrhovci in Gabrci so prikrajšani - V Števerjanu s televizijo sicer nimajo težav, drugače je s hitrim dostopom do spleta ...

nom za elektriko,« poudarja župan Vizintin in pojasnjuje, da si zveza Uncem prizadeva za postavitev novih televizijskih anten in za okrepitev televizijskega signala, to se pravi ravno za ukrepe, s katerimi bi se izboljšala vidljivost televizijskih programov tudi v doberdobski občini. Zveza Uncem je svoj osnutek resolucije poslala vsem županom po Italiji; prejeli so jo tudi v Števerjanu in Sovodnjah.

»V števerjanski občini ni večjih težav s televizijskim signalom, nihče se doslej nad njim ni pritoževal. Nekateri si pomagajo s parabolami, drugi niti tega ne potrebujejo,« pravi števerjanski župan Franko Padovan in opozarja, da imajo v Brdih veliko večje težave zaradi počasnega dostopa na sveto-

vni splet. »Na županstvu še čakamo, da bi do nas speljali optični kabel, s katerim je dežela že povezala nekatere občine. Drugače si domačini pomagajo s ključki oz. s pogodbami z različnimi ponudniki, čeprav je malokdo res zadovoljen s hitrostjo internetne povezave. Izjemo predstavljajo Jazbine, kjer so opremljeni s hitrim dostopom na splet,« dodaja županja.

V sovoedenjski občini je vidljivost televizijskih programov slaba predvsem v nekaterih predelih Vrha. Tudi v Gabrjah imajo težave, še zlasti domačini, ki živijo ob vznožju hriba; nekateri pogrešajo tudi slovenski program deželnega sedeža televizije RAI. Na Gornjem Vrhu je vidljivost boljša kot v ostalih vrhovskih zaselkih; v

nižjem predelu vasi lahko spremljajo prvi, drugi in tretji program televizije Rai, včasih se prikaže tudi otroški program Rai yoyo, vendar pogrešajo večji del ponudbe družbe Mediaset. Da bi lahko spremljali slovenski program deželnega sedeža televizije RAI, so nekateri Vrhovci svojo anteno obrnili proti Trstu, drugi si pomagajo s satelitsko anteno.

Ne glede na dobro ali slabo vidljivost televizijskih programov se morajo prav vsi davkoplačevalci sprijazniti z novim načinom plačevanja naročnine državne televizije RAI. Stala bo sto evrov in jo bo treba poravnati z računom za elektriko; prvi obrok, ki bo znašal 70 evrov, bo v julijem računu. (dr)

GORICA - V Ulici Orzoni

Avte neodgovorno parkirajo pred nepreglednim križiščem

Marilka Koršič opozorila župana, da je poveljevanje fašizma prepovedano

Ob nevarnem križišču je treba poostri nadzor nad avtomobili, ki so tako parkirani, da ovirajo vidljivost. Med ponedeljkovim zasedanjem goriškega občinskega sveta je občinska svetnica Slovenske skupnosti Marilka Koršič opozorila župana Ettoreja Romolija na nevarno križišče med ulicami Orzoni, Mighetti in Scodnik, kjer bo občina načrtuje ureditev križišča.

»Ker grem skozi to križišče večkrat na dan, opažam, da so ravno pred njim v ulici Orzoni kljub prepovedi parkirani avtomobili, ki popolnoma zakrivajo pogled tistemu, ki prihaja po ulici Scodnik in zavije v ulico Orzoni. Morda bi večji nadzor in kaka globa odvrnila avtomobiliste od ta-

kega neodgovornega parkiranja,« je poudarila Koršičeva, ki ji je župan odgovoril, da bo zadevo čim prej preveril v pristojnih uradih. Svetnica je opozorila še na prehitre avtomobiliste v Ulici Tabaj v Štandrežu, ki imajo odsek med podvozom in cerkvijo za dirkališče. »Morda bi kazalo namestiti table za omejitev hitrosti ali ekran z elektronsko meritvijo,« je prepričana Koršičeva, ki je župana tudi opozorila, da je bil nedavni sprejem pripadnikov fašistične enote Decima mas na županstvu povsem nesprejemljiv. »Prav te dni se spominjamo grozodejstev, ki sta jih nacizem in fašizem povzročila v naših krajih, in ne samo. Še vedno so kraji, kjer so naši ljudje trpeli in umirali, na pol zamolčani (Vis-

Nepravilno parkirani avtomobil v Ulici Orzoni

BUMBACA

gočil zvezi VZPI-ANPI postavitev plošče na goriškem gradu, odpravil se je k vinarju Damijanu Podveršiču, ko so mu pomazali kamnito znamenje. Koršičeva je dejala, da je res treba negovati spomin na umrle, vendar brez vsakega poveljevanja in obujanja fašizma, kot je med drugim prepovedano tudi v ustavi. (dr)

GORICA - Bolnišnica Še naprej bodo zdravili dihala

Pnevmološki oddelek ostaja v Gorici, medtem ko bodo v tržiški bolnišnici po novem izvajali tudi endoskopijo dihal, kar predstavlja obogatitev ponujenih storitev. Na zdravstvenem podjetju za Posočje in južno Furlanijo so se odzvali na pisanje italijanskega tiska, čes da naj bi v kratkem zaprli goriški pnevmološki oddelek.

Z zdravstvenega podjetja poudarjajo, da ohranjajo v pnevmološkem oddelku goriške bolnišnice vse dosežane storitve, zaradi česar ne nikakor razmišljajo o njegovem zaprtju. Nekaj novosti pa se obeta v tržiški bolnišnici, kjer bodo po novem lahko izvajali tudi endoskopijo dihal, kar ne bo nikakor vplivalo na ponudbo v Gorici.

Komaj bo deželna vlada Furlanije Julijske krajine odobrila načrt delovanje zdravstvenega načrta za Posočje in južno Furlanijo, bodo sprožili postopek za zaposlitev primarijev v nefrološkem oddelku in v oddelku za nujno pomoč - slednji je svojega vodjo Giuseppeja Giagnoria prerano izgubil ravno pred nekaj dnevi.

Na zdravstvenem podjetju opozarjajo, da so se tudi v preteklosti že nekajkrat pojavile povsem neosnovane govorice o domnevnih zaprtjih oddelkov v goriški bolnišnici. Nekateri so skorajšnje zaprtje napovedovali za kardiološki oddelek, za službo za odvisnosti Sert in za službo za prizadete osebe, ki so vsi po vrsti še vedno odprti.

Z zdravstvenega podjetja zanikujejo tudi govorice o selitvi sedeža iz Gorice v Palmanovo, kar sicer ne bi imelo nikakršnega učinka na storitve, ki jih koristijo občani. Pri tem pojasnjujejo, da so imeli ob združitvi goriškega zdravstvenega podjetja in zdravstvenega podjetja za južno Furlanijo cel kup dvojnikov (uradi za osebje, knjigovodski urad, tehnična služba...); do danes so v Gorico preselili vse pristojnosti obeh pravnih in računovodskih uradov.

Vodstvo zdravstvenega podjetja ne nazadnje poudarja, da npreverjene novice o domnevnih zaprtjih oškodujejo ravno goriško bolnišnico; ljudje podvomijo v kakovost njenih storitev, zaposleni postanejo zaskrbljeni, čeprav ni pravih razlogov za zaskrbljenost.

GORICA - Spomeniško varstvo in majavo poslopje v Morellijevi ulici

Po enem dnevu rušenja so delavce že »odgnali«

Birokracija meče polena pod noge goriški občinski upravi, ki je včeraj dopoldne morala nepričakovano prekiniti rušenje poslopja na vogalu med Morellijevo in Oberdanovo ulico, čeprav je od propadajoče stavbe ostalo pokonci le še nekaj zidov pritličja. Medtem ko je goriški župan Ettore Romoli v ponedeljek popoldne skupaj s stanovalci, trgovci in gostinci iz Morellijeve ulice opazoval bager, ki se je lotil dela, so na županstvu prejeli zahtevo po prekinitvi rušenja. Poslalo jo je spomeniško varstvo za arhitekturno dediščino Furlanije Julijske krajine, ki zahteva dodatna zagotovila glede namembnosti zemljišča, na katerem je stalo poslopje, in glede morebitnih novogradenj. Slednje bodo morale imeti arhitekturne značilnosti, ki jih je imela propadajoča stavba. V ponedeljek, 28. januarja, se bo goriški župan Ettore Romoli srečal z vodjo spomeniškega varstva in prislunil njegovim zahtevam - seveda z željo, da bi se rušenje čim prej nadaljevalo in zaključilo.

Zaradi včerajšnje prekinitve rušenja so odložili na kasnejši datum praznik, ki so ga v soboto, 30. januarja, nameravali izpeljati trgovci in gostinci iz Morellijeve ulice. Ravno tako odloženo na kasnejši datum je tudi ponovno odprtje ulice, ki je zaprta že več mesecev.

Novica o nepričakovani prekinitvi rušenja je včeraj popoldne takoj odmevala na socialnih omrežjih; številni Goričani so se zgražali nad odločitvijo spomeniškega varstva, ki je za mnoge povsem nepotrebna ustanova. Zaradi propadajoče stavbe in zaprte ulice so oškodovani številni krajevni trgovci in gostinci, kar nekaj težav imajo tudi stanovalci. Goriška občina si za rušenje poslopja prizadeva že preko dve leti, vendar je spomeniško varstvo temu nasprotovalo že od vsega začetka. Ko je zgedalo, da je zadeva rešena, je prišlo do nepričakovanega zapleta, ki ga ljudje razumejo kot le še en dokaz, da birokrati živijo v svojem svetu. (dr)

Rušenje so prekinili, ko je od majave stavbe ostalo pokonci le še nekaj zidov in del pritličja

BUMBACA

EZTS GO Po novem Perazza in Puhali

A. Puhali

F. Perazza

V skupščini Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje (EZTS GO), ki so ga ustanovile občine Gorica, Nova Gorica in Šempeter-Vrtojba, bosta goriško mestno upravo zastopala nova člana. Inženirja Giuseppeja Fiannacco in Franca Frattinija sta nadomestila psihiater Franco Perazza in izvedenec za železniški promet Alessandro Puhali. Zamenjavo so potrdili na ponedeljkovem zasedanju občinskega sveta v Gorici. Posebno omembo zasluži Frattini, nekdanji zunanji minister Italije, ki je bil prvi predsednik skupščine EZTS GO.

FARA - Na avtocesti Zgorel je tovornjak

Na avtocesti A34 med Faro in Sovodnjami je včeraj tovornjak najprej silovito trčil v zaščitno ograjo, prevrnil se je na bok in zagorel. Šofer je bil lažje poškodovan, odpeljali so ga v goriško bolnišnico. Do nesreče je prišlo okrog 17. ure na voznom pasu v smeri Gorice, nedaleč od priključka v Fari. Vozni pas so zaprli, zaradi česar je nastala približno dva kilometra dolga kolona. Do zastojev je prišlo tudi na deželni cesti v Gradišcu in na Majnicah. Tovornjak naj bi imel slovensko registrsko tablico in prevažal plastični material. Pri gašenju je sodelovalo devet gasilcev, ki so na kraj prišli s tremi gasilskimi tovornjaki.

Fotografijo tovornjaka so objavili na Facebook strani Sei di gorizia se...

Tlakovci spomina

BUMBACA

nuarja, ob 18.30 predstavili knjigo *Padre eterno se ci sei mi devi chiedere perdono. Testimonianze di donne e uomini deportati nei lager nazisti* Alessandra Fantina.

V gledališču San Pio X v Štaranca-**nu** bosta danes ob 18. uri svečanost uvedla glasbenika Mirko Masuda in Annamaria Viciguerra. Sledil bo nagovor Giorgie Polli, nato bodo dijakinji Mary Sargo in Gioia Macorini ter gledališka igralka Nikla Petruška Panizon prebirale besedila iz del Ane Frank, Trudi Birger in Marca Coslovicha. Večer bosta sklenila glasbena točka Veronice Bortot in Dragane Gajić ter nastop ženskega pevskega zbora Multifariam iz Rude pod vodstvom Giannine Vintin in ob klavirski spremljavi Rosselle Fracaros.

V gledališču Bergamas v Gradišcu bo danes ob 21. uri predstava o deportaciji Judov iz Gorice in Furlanije Julijske krajine. Pesmi bosta prebirala Maja Monzani in Mario Milosa, za glasbeno kuliso bodo poskrbeli violinistka Mariko Masuda, pianistka Cristina Cristancig in pevec Lorenzo Tomasella. Predstavo bodo ponovili jutri ob 20.30 v občinski sejni dvorani v Šlovrencu, ko bo pevca nadomestil Goriški komorni zbor.

Dan spomina bodo obeležili tudi v **Gradežu**, kjer bo v dvorani občinskega sveta danes ob 17. uri govor o Sebastianu Scaramuzzi in o njegovem prizadevanju zoper predsodke in diskriminacijo na račun Judov. Po zaključku srečanja, ki ga prireja gradeška občina in goriška pokrajina v sodelovanju s centrom za raziskovanje Sebastianu Scaramuzza, bo pokrajinska svetnica Elisabetta Medeot položila venec v spomin na gradeške Jude v parku Oranz. (av)

TRŽIČ - V zaključni fazi raziskava, ki jo je naročila deželna vlada

Pridobivajo podatke o raku

V petek bodo predstavili izsledke študije o stopnji onesnaženosti zraka - Preverili bodo, zakaj je toliko primerov raka mehurja

Tržiška bolnišnica

BONAVENTURA

Laboratorijski tehniki okoljskega observatorija agencije Arpa so skoraj zaključili raziskavo, v okviru katere so pridobivali podatke o razširjenosti rakastih obolenj na Trziškem. Kot pojasnjujeta deželni odbornici Sara Vito in Maria Sandra Telesca, je raziskavo lani naročila deželna vlada, ki hoče raziskati povezavo med rakastimi obolenji in onesnaženostjo okolja.

Raziskava dopolnjuje dve študiji; prvo so izvedli med letoma 2014 in 2015 raziskovalci Univerze v Vidmu, ki so pod drobnogled vzeli izključno razširjenost rakastih obolenj med ženskami iz goriške pokrajine. Drugo študijo je izvedla agencija Arpa in zadeva

stopnjo onesnaženosti zraka na Trziškem; izsledke raziskovalcev bo deželna odbornica Sara Vito predstavila javnosti v petek, 29. januarja, v Trstu. Iz epidemiološke študije izhaja, da

V kratkem bodo začeli preverjati prisotnost kovin v urinu Tržičanov

je med ženskami iz goriške pokrajine nadpovprečno visoko število primerov raka mehurja. »Zato smo se odločili za dodatno preverjanje,« pravi deželna od-

bornica za zdravstvo Maria Sandra Telesca, medtem ko odbornica za okolje Sara Vito pojasnjuje, da so pozvali raziskovalce in izvedence, naj preverijo vse okoljske in zdravstvene podatke od leta 1995 do današnjih dni. Spomladi se bosta zaključili še dve študiji, ki zadevata srčno kap in spontane splave; v kratkem pa se bo začelo preverjanje prisotnosti kovin v urinu Tržičanov.

V teku je tudi raziskava učinkov avtomobilskega prometa na razširjenost raka pri krajevnem prebivalstvu, pri čemer nikakor ne podcenjujejo niti ostalih virov onesnaževanja, so včeraj sporočili z dežele Furlanije Julijske krajine.

VRH - Kulturna prireditev z aktualnim sporočilom

Tudi domačini so bili begunci

Čas begunstva je bil naslov dogodka pri kulturnem društvu Danica na Vrhu, s katerim so obeležili tudi dan slovenske kulture. V Daničin center je prireditev priklicala malo število domačinov in obiskovalcev tudi od drugod. Uvodoma je bilo povedano, da so se ob stoletnici prve svetovne vojne želeli spomniti na krajane, ki so odšli v begunstvo. Vrhovci so bili namreč med prvimi, ki so morali na vrat na nos zapustiti domove ter se odpraviti v tuje kraje neznani usodi naproti.

V dvorani, kjer je na ogled fotografiska in dokumentarna razstava o Vrhu med prvo svetovno vojno, je pevsko dobrodošlico pripravila občinstvu ženska vokalna skupina Danica, ki jo vodi Jana Drassich. V počastitev kulturnega praznika so pevske najprej zapele Prešernovo *Zdravico* v Vrabčevi priredbi, v spomin na vojne čase izpred sto let pa še ponarodelo *Oj ta sovdaški boben*. Mladinska in otroška skupina, ki deluje v okviru društva, je v nadaljevanju v besedi in podobi prikazala trpljenje otrok, ki doživljajo vojno. Besedilo izhaja iz obdobja druge svetovne vojne in pripoveduje o prestrašenih otrocih, ki se klatijo po poljskih gozdovih. »Ali ni žalostno, da je besedilo tudi danes aktualno?« so se spraševali mladi recitatorji in spodbudili razmislek o tem, kam vodijo vojne in vsako nasilje.

Kulturni delavec in publicist Vili Princič je v drugem delu večera predstavljal svojo najnovejšo knjigo z naslovom *V Brucku taborišču ...1915-1918*. Tudi mnogi Vrhovci - v glavnem matere z otroki - so begunstvo preživljali v avstrijskem tabo-

Družina Devetak z Vrha v Brucku

rišču v kraju Bruck an der Leitha nedaleč od Dunaja. Domačini se še spominjajo zgodb svojih babic in tet, ki so pripovedovale o bednih razmerah v velikem barakarskem naselju.

Pred občinstvo je stopila tudi kulturna in družbeno politična delavka Aleksandra Devetak, ki je po rodu z Vrha, živi pa v Gradišču. S seboj je prinesla vrsto orumenelih družinskih fotografij iz begunskih časov. Povedala je marsikatero zanimivo

zgodbo, ki jo je pred leti slišala od očeta in drugih sorodnikov, zaznamovanih z begunstvom. Med drugim je prikazala fotografijo, ki je nastala pri fotografu Ferbus v Brucku leta 1916 in jo objavljamo ob današnjem poročilu o vrhovskem dogodku. Na posnetku je družina Devetak - brez očeta Jožefa, ki je bil v vojski - z mamo Terezijo Vižintin in s šestimi otroki; najmlajši med njimi je še niti štiriletni Romano, kasnejši oče Aleksandre Devetak.

GORIŠKA - Zagovorniki blažijo stisko

Da se v postopkih razvez staršev sliši tudi otrokov glas

Od leta 2007 je v Sloveniji prisoten pilotski projekt *Zagovornik - glas otroka*, ki se izvaja v okviru institucije varuha človekovih pravic. Trenutno je aktivnih 51 zagovornikov, ki otrokom, katerih starši so v postopku ločitve, največkrat gre namreč za te primere, »dajo glas«. Zagovorniki otroku na podlagi pogovorov pomagajo, da izrazi svoje mnenje, ki ga potem ustrezne institucije znotraj uradnega postopka tudi upoštevajo. Na Novogoriškem so med letoma 2008 in 2016 zagovorniki pomagali sedemnajstim otrokom, na ravni države pa se je številka od leta 2007 povzpela na 500.

Majda Pušnar FOTO K.M.

Pilotni projekt naj bi sprva trajal dve do tri leta. »Na žalost pa se še danes ukvarjamo z njim. Na srečo lahko rečem, da se kaže pot, da bomo projekt konec tega leta ali v naslednjem letu zaključili in zagovorništvu institucionalizirali pri varuhu človekovih pravic. Z ministrstvom za delo družine in enake možnosti ter z ministrstvom za pravosodje smo dogovorjeni, da skupaj pripravimo potrebne spremembe zakona o varuhu človekovih pravic, ki bo projekt institucionaliziral, kar je ves čas naš cilj,« pravi Tone Dolčič, namestnik varuhinje človekovih pravic in vodja projekta *Zagovornik - glas otroka*.

»Leta 2013 je varuh človekovih pravic pripravil o zagovorništvu posebno poročilo, ki ga je predal tudi v Državni zbor. Tam so poročilo obravnavali in še istega leta sprejeli sklep, naj vlada pripravi poseben zakon o zagovorništvu. Danes tega zakona še ni. Pričakujemo pa, da bo do konca leta pripravljen in naslednje leto sprejet,« dodaja Dolčič.

V času trajanja projekta so približno 500 otrokom po vsej državi postavili zagovornika. »Izraz morda ravno ni najbolj posrečen, ker jih nič ne zagovarja, ampak ta oseba ojača njihov glas v postopku. Otroci imajo po konvenciji pravico, da se njihov glas sliši, njihovo mnenje upoštevajo. Ugotovili smo, da v praksi to ne teče tako, kot bi bilo treba, ravno zato je nastal ta projekt. V večini primerov, ki smo jih obravnavali, je šlo za postopke razveze zakonske zveze, določanje stikov s staršema, skratka za družinsko problematiko, kjer običajno vsi tisti, ki odločajo, posvetijo vso pozornost enemu in drugemu staršu, otroka pa nekako pozabijo. Tukaj želimo, da se otroka sliši, da pove svoje mnenje in da se ga tudi upoštevajo v skladu z zakonodajo, zrelostjo otroka,« pojasnjuje Dolčič. V okviru projekta trenutno deluje 51 zagovornikov, vsako leto se na novo usposobi nekaj novih. Izobrazbenje, ki je dokaj obsežno in se tudi stalno nadgrajuje, bo potekalo tudi letos.

Tone Dolčič FOTO K.M.

Tudi zbor Jezero na odprtju prenovljene cerkve

Po koncu obnove so delovni oder odstranili BONAVENTURA

Doberdobski moški pevski zbor Jezero pod vodstvom dirigentke Zulejke Devetak se je v nedeljo udeležil koncerta, s katerim so obeležili zaključek obnovitvenih del v župnijski cerkvi sv. Lovrenca v Ronkah. V zadnjih mesecih so v cerkvi povsem obnovili električno napeljavo, ki je bila dotrajana in ni več ustrezala novim zakonskim predpisom, in izvedli še nekaj drugih vzdrževalnih del.

Poleg doberdobskega moškega pevskega zbora Jezero so koncert oblikovali glasbeno združenje iz Fare pod vodstvom Annalise Clemente in Chiare Spessot, otroški pevski zbor Le note allegre iz Ronk, ki ga vodi Marta Furlan, ronški zbor Soul Circus Gospel Choir pod vodstvom Masima Devittorja in mešani pevski zbor filharmoničnega orkestra Giuseppe Verdi iz Ronk, ki ga vodi Francesca Morretti. Koncerta so se udeležili številni domačini, ki so vse nastopajoče nagradili s toplim aplavzom; moški pevski zbor Jezero se je predstavil z nekaterimi pesmimi iz slovenske partizanske in ljudske zakladnice, ki že tradicionalno spadajo v njegov repertoar.

GORICA - Razpis za udeležbo na festivalu In\VisibleCities

Druga izvedba »po katastrofi: mesto, spremembe, spomini«

Po lanski izvedbi prvega festivala urbane multimedije In\VisibleCities, ki je junija odstrl ne/vidne prostore Gorice, Trsta, Nove Gorice in Mirna ter jih prežl s spomini in refleksijo o prvi svetovni vojni, je že v pripravi nova edicija. V okviru dogodka, namenjenega raziskovanju odnosov med vidnimi in nevidnimi urbanimi prostori s pomočjo digitalne umetnosti, multimedije in interaktivnosti, je izšel razpis za rezidenčne in nerezidenčne evropske umetnike in umetnike.

Trije tedni delavnic, multimedijskih instalacij, performansov in seminarjev bodo zaznamovali drugo izvedbo mednarodnega festivala, ki bo v organizaciji združenja 47|04 iz Gorice ter v sodelovanju s pokrajino Go-

rica, z društvu Lucide (Gorica), Hommelette (Trst) in PiNA (Koper) ter Zona (Poreč) potekal v Gorici od 6. do 29. maja. Tokratna prireditev bo ponujala refleksijo na temo *Po katastrofi: mesto, spremembe, spomini*. Ustvarjalci, umetniške skupine, kolektivi, produkcijski studii in drugi zainteresirani se najkasneje do 29. februarja lahko prijavijo na razpis, ki je objavljen na spletni strani www.invisiblecities.eu. Konec marca bo objavljen tudi razpis za prostovoljke in prostovoljce, ki bodo po ustrezni pripravi festival soustvarjali kot pomočniki pri organizaciji.

Festival finančno omogočajo dežela Furlanija Julijska Krajina, občina Gorica, goriška Gospodarska zbornica in podjetje Acegas-Aps-Amga.

Instalacija na Travniku FOTOK.BERNETIČ

GORICA - Remo Uria Mulloni

Našteli 1.134 darovanj krvi in sto novih članov

Cilj je pomlajevanje članstva - V ponedeljek občni zbor

V lanskem letu so skupno našteli 1.134 darovanj krvi, novih krvodajalcev je bilo približno sto, kar je spodbuden podatek, članstvo pa želijo še dodatno pomladiti. To je glavna skrb goriškega krvodajalskega združenja Remo Uria Mulloni, ki je pred občnim zborom podala lanski obračun.

Med vsakoletnim zasedanjem, ki bo potekalo v ponedeljek, 1. februarja, začetkom ob 20. uri v sejni dvorani stavbe v Ulici Duca d'Aosta 111 v Gorici - tam so dobile sedež različne organizacije prostovoljnega dela -, bodo odborniki krvodajalske sekcije predstavili članom predvsem na-

črte za prihodnost. »Posebno pozornost bomo namenili študentom in mlajši populaciji,« napoveduje predsednica goriškega združenja Patrizia Zampi. Novi krvodajalci, ki so pristopili v lanskem letu, so namreč večinoma starejši od trideset let, pri združenju pa bi radi privabili medse in spodbudili k darovanju krvi tudi dvajsetletnike.

»Čeprav je demografska slika Gorice neobetavna, se lahko tolažimo s spodbudnim podatkom, da so mladi vse bolj solidarni in jih je torej lažje približati krvodajalstvu,« ugotavlja Patrizia Zampi. (av)

Katja Munih

Šport

Ulica dei Montecchi 6

tel. 040 7786350

faks 040 7786339

sport@primorski.eu

ACH KO v Modeni

MODENA - Odbojkarji ACH Volleyja so v tekmi zadnjega kroga skupine F lige prvakov v gosteh izgubili proti Modeni z 0:3 (-20, -23, -17). ACH je izgubil pričakovano izgubil svojo peto tekmo v ligi prvakov, a tega, kar je v Modeni pokazal, se nima za sramovati. Še tretjo tekmo zapored je dokazal, da se krivulja forme vzpenja, velik del tekme je bil tekmečem enakovreden, predvsem velja to za prva dva niza. Jernej Terpin (na fotografiji) je dosegel 8 točk.

Znanih pet kandidatov

ZÜRICH - Mednarodna nogometna zveza je mesec dni pred volilnim kongresom, ki bo 26. februarja v Zürichu, potrdila pet kandidatov, ki se bodo borili za predsedniško mesto (namesto Blatterja). Delegati bodo izbirali med 39-letnim predsednikom jordanske nogometne zveze, princem Alijem bin al Husseinom, predsednikom azijske nogometne zveze, 49-letnim Salmanom bin Ebrahimom al Khalifo, 57-letnim Francozom Jeromom Champagnem, 45-letnim generalnim sekretarjem Uefe, Švicarjem Gianniom Infantinom, ter Južnoafričanom Tokyom Sexwalejem.

SMUČANJE

Slovenec Skube do prvih slalomskih točk

SCHLADMING - Norvežan Henrik Kristoffersen je zmagovalc slaloma v Schladmingu. Po šestih ničlah je prve slalomске točke slovenske moške ekipe v tej sezoni osvojil edini slovenski finalist Matic Skube. Sedemindvajsetletni Škofjeločan se je v finale tekme pod žarometi prebil s 26. časom prve vožnje, v finalu pa z zaostankom 2,56 sekunde osvojil 19. mesto. Finalna vožnja nočnega spektakla na progi Planai je postregla s pretresljivim razpletom. Avstrijski adut Marcel Hirscher, ki je na prvi progi vpisal komaj 22. čas, z zaostankom 2,59 sekunde, se je v finalu zavihitel na stopničke, na kar drugo mesto. Ob prihodu v cilj je z naskokom skoraj ene sekunde prevzel vodstvo, nato pa prvo mesto zadržal vse do nastopa vodilnega slalomista Henrika Kristoffersena, tretjega na prvi progi, ki je Salzburžana premagal za 61 stotink sekunde. Tretje mesto je pripadlo Rusu Aleksandru Horošilovu, četrtemu na prvi progi.

OLIMPIJA - Košarkarji Uniona Olimpije so v evropskem pokalu doživeli nov poraz. V četrtem krogu drugega dela so morali na gostovanju v Rusiji premoč priznati Nižnemu Novgorodu, ki je zmagal z 81:74 (30:18, 45:38, 63:58). **Sinoči:** Klaipeida - EA7 Milano 73:74.

ROKOMET - Evropsko prvenstvo: Španija - Madžarska 31:29, Švedska - Danska 28:28.

NOGOMET - Poklicni nogometaši in predsedniki klubov A-lige v vrtincu nove afere

Bolan nogomet

Ivan Ezequiel Lavezzi, Gabriel Paleta, Diego Alberto Milito, Ciro Immobile: le nekaj najbolj znanih imen nogometašev vpletenih v afero davčna utaja

ANSA

RIM - Italijanski nogomet ne pozna mirnih obdobij. Ko se poleže neka afera, se odpira druga. Italijanska policija je včeraj odprla preiskavo proti številnim italijanskim nogometnim klubom iz A- in B-lige ter posameznikom, med njimi podpredsedniku Milana Adrianu Gallianiju in nekdanjemu odličnemu argentinskemu napadalcu Hernanu Crespu, zaradi domnevnega utajevanja davkov. Preiskovalci so v Neaplju odprli preiskavo zaradi domnevnega utajevanja davkov in napačnega prikazovanja računov.

Sile javnega reda preiskujejo 64 ljudi, med njimi so Galliani, predsednik Napolija Aurelio De Laurentiis, prvi mož Lazia Claudio Lotito, zastopnik nogometašev Alessandro Moggi, sicer sin nekdanjega uradnika Juventusa Luciana Moggija, ter Crespo, zdaj trener Modene, ki je večino igralske kariere preživel v Italiji, in argentinski reprezentant Ezequiel Lavezzi, trenutno član francoskega PSG.

Preiskovalci so začeli preiskovati 20. januarja 2012. Takrat so prisluškovali telefonskemu pogovoru med »El Pochom« Lavezzijem in njegovim agentom Alejandrom Mazzonijem. Argentinski nogometaš je spraševal, kako bi odprl račun na neki švicarski banki.

Preiskovalci sumijo, da naj bi Galliani utajil davke v višini milijona evrov, predsednik Lazia Lotito 140 tisoč evrov, takratni predsednik Juventusa Blanc 187 tisoč, predsednik Palerma Zamparini 190 tisoč, Enrico Preziosi 300 tisoč, Andrea Della Valle 350 tisoč, De Laurentis 400 tisoč, nogometaš Ciro Immobile okrog 230 tisoč, zvezni igralec Milana Nocerino 922 tisoč, branilec Paletta 356 tisoč, Lavezzi 900 tisoč, Denis 696 tisoč in Mutu nad 200 tisoč evrov.

Obtoženo so se včeraj oglasili in so zanimali, da bi bili vpleteni v kakršnokoli kaznivo dejanje.

TENIS - Odprto prvenstvo Avstralije

Reprizi Williams - Šarapova in Đoković - Federer

MELBOURNE - Ameriška teniška igralka Serena Williams je brez težav dobila ponovitev lanskega finala odprtega teniškega prvenstva Avstralije v Melbourneu proti Rusinji Mariji Šarapovi s 6:4 in 6:1 in se prebila v polfinale. Njena nasprotnica bo Poljakinja Agnieszka Radwanska, ki je s 6:1 in 6:3 ugnala Španko Carlo Suarez Navarro. Prva igralka sveta Williamsova je imela v četrtfinalu nekaj težav le v prvem nizu. Šarapova je začela izredno odločno in Williamsovi že v uvodu vzela servis, a že po štirih igrah je lanska zmagovalka izenačila na 2:2.

Sledil je razburljiv tenis, pri čemer je Šarapova zapravila kar nekaj priložnosti, da morda dobi prvi niz, Williamsova pa je bila uspešnejša in ga po 55 minutah tudi osvojila.

V drugem nizu je vse kazalo na to, da je Šarapova izgubila samozavest in upanje, da lahko dobi prvi dvoboj z Williamsovo po 12 letih in 17 zaporednih porazih. Po uri in 32 minutah je bilo dvoboja konec, Williamsova pa je naredila nov korak proti 22. zmagi na turnirju za grand slam, s čimer bi na večni lestvici ujela Nemko Steffi Graf. Kljub temu je bila Williamsova vesela, da se je prebila v polfinale, saj je bil dvoboj vendarle doslej osrednji obračun uvodnega grand slama v sezoni. »Dvoboj je bil zelo intenziven. Ob tem sem imela zares težave z zastrupitvijo, ki je stara že nekaj dni. Posebej hudo je bilo včeraj, danes pa je šlo bolje,« je po tekmi v Rod Laver Areni dejala Američanka, ki je ni ustavila niti lažja zastrupitev s hrano.

»Vedno sem dodatno motivirana, kadar igram z njo, saj igra na drugem nivoju od ostalih. Vedno poskrbi, da si daleč od mreže in da moraš ves čas trdo delati,« pa je menila Rusinja, ki seveda še ni izgubila upanja, da bo v medsebojnem dvoboju v prihodnje prišel tudi njen dan.

Že pred tem je bila na avstralski državni praznik igrišču Radwanska. Zmagovalka sklepnega turnirja WTA v sezoni 2015 je za zmago nad Španko potrebovala vsega 88 minut. Zdaj jo čaka zahtevna naloga v dvoboju z Williamsovo, ki je v dozdajšnjih osmih dvobojih ni premagala še nikoli. »Morala bom pokazati svoj najboljši tenis, da bom imela upanje na uspeh,« pred polfinalom pravi Poljakinja.

Srbski teniški igralec Novak Đoković

ANSA

V polfinalu teniškega turnirja v Melbourneu se je uvrstil tudi Švicar Roger Federer. Za 12. nastop v polfinalu Avstralije, je tretjepostavljeni Švicar ugnal Čeha Tomaša Berdycha po 2:16 ure igre s 7:6 (4), 6:2 in 6:4 in obdržal možnosti, da prvič po Wimbledonu 2012 spet zmaga na enem od četverice najmočnejših turnirjev na svetu. Federerju bo v polfinalu nasproti stal prvi igralec sveta Srb Novak Đoković, ki je s 6:3, 6:2 in 6:4 odpravil sedmopostavljenega Japonca Keia Nishikorija. Srbsko-švicarski obračun za finalno mesto bo njun 45., trenutno je izid v zmagah 22:22, sicer pa se bosta Đoković in Federer na turnirjih za grand slam pomerila tretjič v pol leta; srečala sta se že v Wimbledonu in New Yorku, vedno je bil uspešnejši Srb.

»Kei in jaz sva odigral že nekaj dvobojev, ne boji se stopiti na igrišče in igrati agresivno. Moral sem ga umiriti, počakati in čakati na priložnost. V pomembnih trenutkih sem bil dober,« je dvoboj proti Japoncu pokomentiral Đoković. (sta)

KOŠARKA - V Turinu Kvalifikacije za Ol: »azzurre« čaka težka naloga

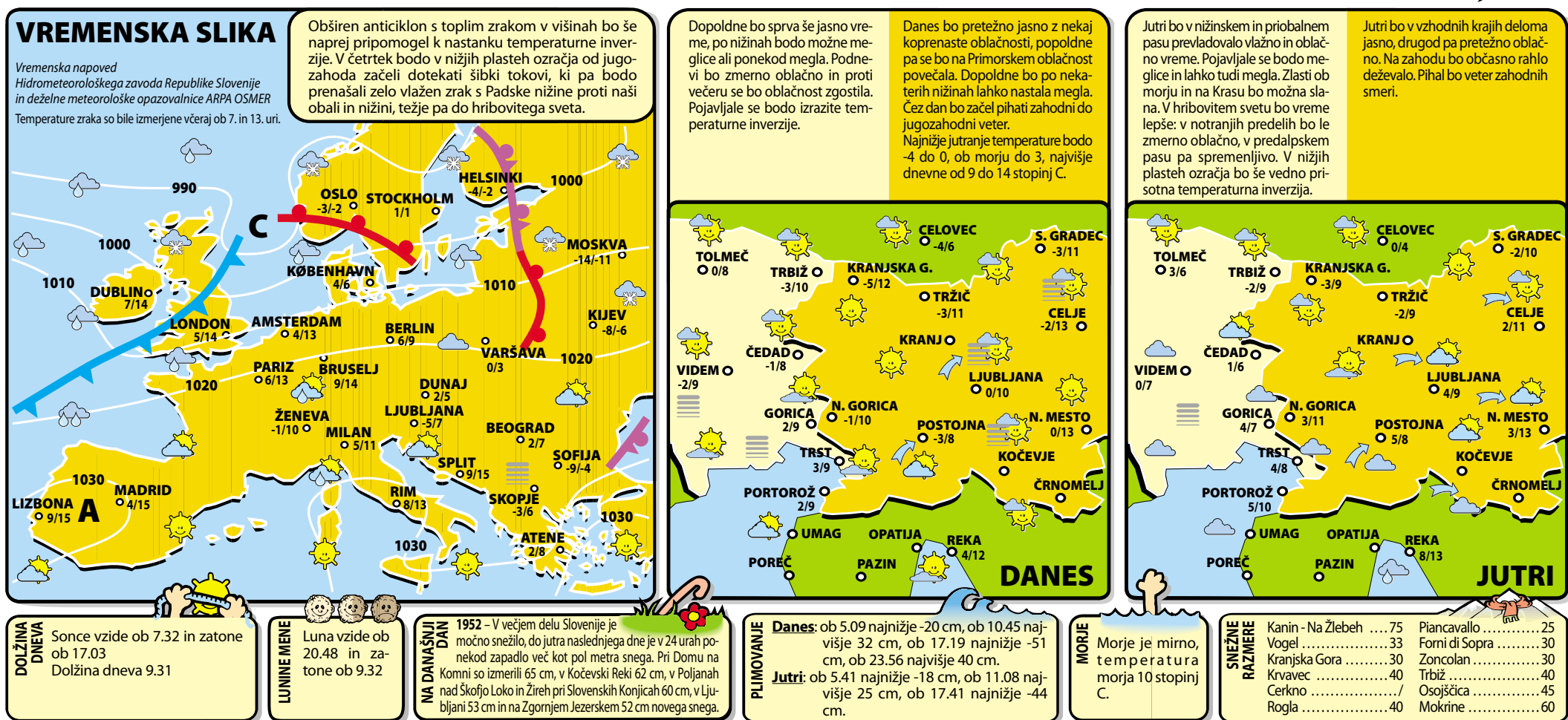
ŽENEVA - V Ženevi so izžrebali skupine košarkarskih kvalifikacij za olimpijske igre v Rio, v katerih pa Slovenije zaradi slabe uvrstitve na evropskem prvenstvu ne bo ne pri moških ne pri ženskah. V obeh konkurencah bodo trije kvalifikacijski turnirji, moški jih bodo igrali v Beogradu, Torinu in Manili. Na vsakem izmed turnirjev bo šest reprezentanc igralo v dveh skupinah, najboljši dve iz vsake se bosta uvrstili v polfinale, v Rio pa bo odstopal iz zmagovalca turnirja. V Beogradu bodo v skupini A igrali reprezentance Srbije, Angole in Portorika, v skupini B pa reprezentance Češke, Japonske in Latvije. V Torinu bodo skupino A sestavljale Grčija, Mehika in Iran, skupino B pa Italija, Hrvaška in Tunizija. V Manili bodo v skupini A Turčija, Senegal in Kanada, v skupini B pa Filipini, Francija in Nova Zelandija. Kvalifikacijski turnirji bodo od 4. do 10. julija.

Smučarski veliki slam?

KITZBÜHEL - Nekateri prireditelji tekem svetovnega pokala v alpskem smučanju so znova začeli razmišljati, da bi tudi v smučanju po vzoru tenisa in golfa pripravili tekmovanja za grand slam. Omenjene tekme bi potekale na znanih, ustaljenih prizoriščih, kot sta na primer Kitzbühel in Wengen, točke pa bi štejele dvojino. Omenjeni turnirji bi poleg večje bere točk prinesli tudi bogatejše denarne nagrade za najboljši. Prireditelji razmišljajo, da bi velika četverica ali peterica tekmovanj privabila tudi več gledalcev. Poleg Kitzbühela in Wengna so se pogovarjali tudi o Beaver Creeku, Bormiu in Garmisch-Partenkirchenu. Bi pa ob tem vsa prizorišča, ki bi prišla v poštev, morala globlje seči v denarnico. Zaenkrat bogatejši denarni sklad nudi le Kitzbühel, druge so skladi nižji. Po predpisih Fisa je na tekmah po navadi na voljo le najnižji, obvezen nagradni sklad, ki znaša za vse tekmovalce skupaj 100.500 evrov. Za primerjavo, vsak porazenec prvega kroga teniškega turnirja v Melbourneu prejme 24.560 evrov.

Volilni poziv mačku

AUCKLAND - V novozelandskem Aucklandu so mačku poslali pismo, v katerem so ga pozvali, naj se registrira v volilni imenik. Tiana Lyes, lastnica mačka z imenom Predsednik Mijav, ni vedela, zakaj bi pravico, ki jo sicer imajo ljudje, dobil njen hišni ljubljeneček. Kasneje je ugotovila, da bi bil lahko vzrok za to menjava naslova prebivališča. Oblasti so sporočile, da pisma s pozivom avtomatično pošljejo vsem naslovnikom s seznama tistih, ki so spremenili naslov. Kljub temu, da so oblasti do Predsednika Mijava, ki je ime dobil po nekdanjem kitajskem voditelju Mau Zedongu, zelo pozorne, ga lastnica že dva tedna pogreša. »Predsednika pogrešam že dva tedna. Verjetno je nekje med našim novim in starim prebivališčem. Upamo, da še vedno raziskuje,« je dejala.

Putin še hrani partijsko izkaznico

MOSKVA - Ruski predsednik Vladimir Putin še vedno hrani člansko izkaznico komunistične partije nekdanje Sovjetske zveze. »Članstvo v partiji zame ni bilo obvezno. Ne morem reči, da sem se popolnoma strinjal s komunistično ideologijo, vendar pa cenim (izkaznico),« je izpostavil ruski predsednik, ki je kot agent sovjetske obveščevalne službe KGB, deloval v nekdanji Vzhodni Nemčiji. »Komunistične in socialistične ideale še vedno visoko cenim. Močno spominjajo na tiste iz Biblije,« je še dejal Putin. Ruski predsednik pa je kritiziral Vladimirja Iliča Lenina, ki ga je okrilil za umor ruskega carja Nikolaja II. in njegove družine leta 1918.

TOKIO - Olimpijske igre 2020

Priložnost za gospodarski razvoj

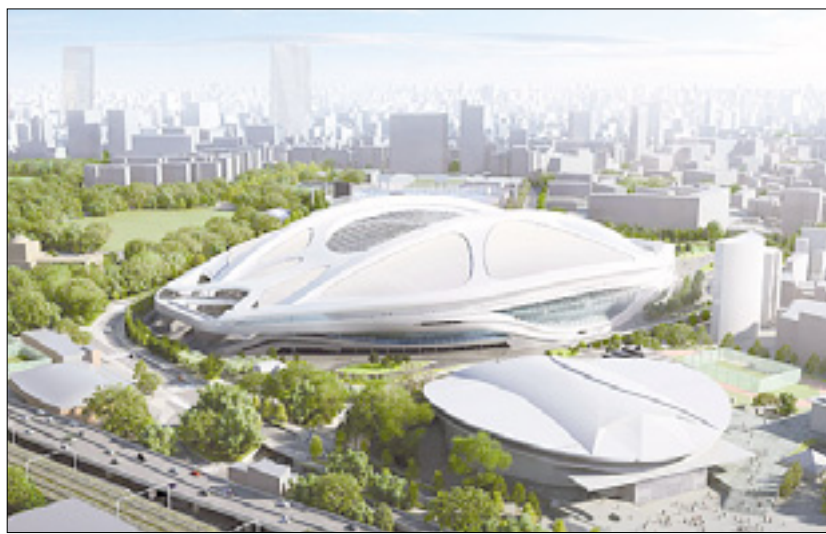
Posnetki najvišje ločljivosti K8, taksiji brez voznikov, mobilno omrežje pete generacije, a brez megalomanskega stadiona

TOKIO - Olimpijske igre v Tokiu leta 2020 ne bodo le izziv za športnike in navijače. Dežela vzhajajočega sonca si od iger obeta tudi novo gospodarsko rast. Eno ključnih vlog bo prevzelo gospodarstvo na področju visoke tehnologije, ki pa je dobra štiri leta pred velikim izzivom. Japonci obljublajo novo mobilno omrežje pete generacije, super ostre posnetke tekmovanj v formatu 8K, taksije, ki bodo brez voznikov peljali športnike in navijače na tekmovanja. Če bodo Japonci uresničili vse načrte, bodo svetu ob igrah ponudili tudi pravi šov visoko razvite tehnologije. Kako uspešni bodo, se bo pokazalo čez štiri leta.

Tokio je igre že gostil pred 52 leti. A leta 1964 je bilo vse enostavnije, kot bo to leta 2020. Leta 1964 so gospodarstvo rast na Japonskem beležili z dvomestnim številom. Veliki infrastrukturalni projekti, pa naj bodo to avtoceste ali pa hitri vlak Shinzen, so bili takrat načrtovani in izpeljani ne glede na mnenje ljudi in brez skrbi za okolje. Takrat so igre dale cvetočemu gospodarstvu novo moč.

Uspešno je bilo tudi gospodarstvo na področju zabavne elektronike, kateremu so igre tako rekoč omogočile preboj in dokončno uveljavitev na svetovnem trgu. Tudi doma so Japonci množično razgrabili barvne televizije, ki jih je proizvajalec Sony kupcem sicer ponudil že leta 1958, a prav igre so bile razlog za menjavo črno-belih ekranov za barvne.

Težava niso bili le TV-sprejemniki, tudi prenosi so bili do takrat le delno v barvi in z iger v Tokiu so v takrat novi tehnologiji in z barvnim prenosom gledalci lahko videli odpr-

Projekt milijardo vrednega stadiona so zavrnilo

te in sklepno slovesnost in le nekatere od športnih tekmovanj. Dve leti kasneje je prvo barvno sliko gledalcem ponudila tudi TV Slovenija, prve olimpijske igre, ki so si jih navijači po svetu lahko v celoti ogledali v barvah, pa so bile igre v Ciudad de Mexicu leta 1968.

A leta 1964 so bila podjetja v bistveno lažjem položaju kot danes. Razlike med barvno in črno-belo televizijo ni bilo treba pojasnjevati nikomur.

Manj jasna pa je razlika v kakovosti slike med današnjim Ultra HDTV (4K) in prihajajočim novim standardom Super Hi-Vision (8K). Že standard Full HD (2K) ponuja resolucijo 1920 x 1080 slikovnih točk, tehnologija 4K jih ponuja 3840 x 2160, zadnja različica 8K pa 7680 x 4320.

Same številke sicer ponujajo veliko razliko, a večina gledalcev razlike v kakovosti slike med tehnologijo

4K in 8K ne opazi, saj človeško oko že pri tehnologiji 4K skoraj ne zaznava več slikovnih točk. Tehnologija ponuja izredno ostrino na zelo velikih ekranih, a vsaj v Tokiu se bo pri večini pojavila že težava z velikostjo dnevne sobe, kamor bo te ekrane težko namestiti. Poznavalci nove tehnologije menijo, da je razlika opazna šele pri televizorjih, ki imajo diagonalno ekrana večjo od dveh metrov.

Nova tehnologija pa ob prenosih zahteva tudi zmogljivejši prenos podatkov. Japonska televizija NHK so satelitske prenose v tehnologiji 8K zato prvič preizkusila že letos. Tamkajšnji strokovnjaki so mnenja, da jih do pravih neposrednih prenosov z iger pri obdelavi in pošiljanju množice podatkov čaka še kar nekaj izzivov. Več pozitivnih učinkov pa tehnologija zanesljivo ponuja tudi pri ekranih, namenjenih oglaševanju, pa tu-

di video konferencam na področju medicine in znanosti.

Manj dela bo z novim ultra hitrim mobilnim omrežjem pete generacije, ki ga gradi japonski telekomunikacijski gigant NTT DoCoMo. Japonci obljublajo do 100-krat hitrejši prenos podatkov kot doslej in omrežje, ki ga množica obiskovalcev ne bo mogla pripeljati do zastoja. To bodo obiskovalci in udeleženci iger nedvomno pozdravili, kako pa bo omrežje vplivalo na rast prodaje prenosnih telefonov japonskih proizvajalcev, pa je drugo vprašanje. Strokovnjaki so mnenja, da bodo z omrežjem ta cilj na Japonskem težko dosegli. Konkurenca iz Azije, Evrope in Amerike ne počiva.

Na priložnost čaka tudi avtomobilna industrija. Trenutno odlično posluje Toyota, a Japonci se želijo dejavno vključiti tudi v področje avtomobilov brez šoferja, ki jih trenutno razvijajo predvsem v ZDA, močno pa jih podpirajo tudi tehnološki koncerni Google, Uber in Apple. Japonci se zato vneto ukvarjajo predvsem z razvojem umetne inteligence, a je vprašanje, ali je časa do iger 2020 za ta projekt res dovolj.

Drugače bo z olimpijsko infrastrukturo. Japonska vlada je že lani poleti ustavila gradnjo novega olimpijskega stadiona, ki naj bi imel pomično streho in bil klimatiziran. Ocena stroškov projekta, ki ga je načrtoval zvezdniški arhitekt Zaha Hadid, je presegla milijardo evrov, kar je bilo tudi za snovalce olimpijskih iger preveč. To pa je tudi v skladu z zahtevami Mednarodnega olimpijskega komiteja, ki se v zadnjih desetletjih trudi, da stroški pri pripravi iger ne bi popolnoma ušli izpod nadzora.

LOS ANGELES Na drugi del Avatarja treba še počakati

LOS ANGELES - Producenti drugega dela filma Avatar v režiji Jamesa Camerona so sporočili, da bo treba na film še malo počakati. Sprva je bilo predvideno, da bi nadaljevanje Avatarja v kina prišlo do božiča 2017.

Britanski BBC piše, da je morebiti prav sprememba datuma izida drugega dela Avatarja botrovala odločitvi, da producenti Volne zvezd določijo božič 2017 za lansiranje drugega dela trilogije Sila se prebujata. Pri Twentieth Century Fox zadeve zaenkrat še niso komentirali, jasno pa je, da bi enak datum začetka projekcij dveh filmskih spektaklov na koncu obema škodoval.

Filma sta že od nekdaj v konkurenci. Na začetku meseca je film Vojna zvezd: Sila se prebujata v režiji J. J. Abramsa postal najdonosnejši film v ZDA in prevzel prvo mesto Avatarju. Kljub vsemu Avatar za enkrat ostaja film z največjim zaslužkom od prodaje vstopnic na globalni ravni.

Minuli mesec je Cameron povedal, da zaključujejo priprave za snemanje treh nadaljevanj filma, ki velja za prelomnega v rabi 3D tehnologije na filmu. Za Entertainment Weekly je dejal: »Leto in pol smo se ukvarjali z oblikovanjem. Vsi liki, scenografija in ostala bitja so bolj ali manj narejeni.«

Po poročanju portala The Wrap drugega dela Avatarja še niso začeli snemati. Prav tako ni znano, kdaj naj bi bil po novem prikazan v kinih.